

PROTOKOLL

UNGDOMMENS KIRKEMØTE

2024

4.-7. OKTOBER 2024
Alver hotell, Bjørgvin

NORGGA GIRKU

VUONA GIRKKO

NÖÖRJEN GÆRHKOE

DEN NORSKE KYRKJA

DEN NORSKE KIRKE

Innhold

UKM 01/24 Konstituering og forretningsorden	3
Sammendrag	3
Ungdommens kyrkjemøte vedtak	3
Saksorientering	8
Bakgrunn	8
UKM 01.02/24 Mandat for valkomiteen	10
Sammendrag	10
Ungdommens kirkemøte vedtak	10
Saksorientering	11
Bakgrunn	11
UKM 02/24 Orienteringar	12
Sammendrag	12
Ungdommens kirkemøte vedtak	12
Saksorientering	12
Bakgrunn	12
UKM 03/24 Val på Ungdommens kyrkjemøte 2024	14
Sammendrag	14
Ungdommens kirkemøte vedtak	14
Saksorientering	14
Bakgrunn	14
Økonomiske/administrative konsekvenser	15
UKM 04/24 - Psykisk helse	16
Sammendrag av saksorienteringen	16
Komiteens merknader	16
Ungdommens kirkemøte vedtak	19
Saksorientering	20
Bakgrunn	20
Økonomiske/administrative konsekvenser	23
UKM 05/24 - Ungdomstiden	24
Sammendrag av saksorienteringen	24
Komiteens merknader	24
Ungdommens kirkemøte vedtak	25
Saksorientering	26

Bakgrunn.....	26
Økonomiske/administrative konsekvenser	29
UKM 06/24 Inkluderende fellesskap	30
Sammendrag av saksorienteringen	30
Komiteens merknader	30
Ungdommens kirkemøte vedtak	32
Saksorientering	33
Bakgrunn.....	33
Økonomiske/administrative konsekvenser	36
UKM 07/24 - Religiøs ekstremisme.....	37
Sammendrag av saksorienteringen	37
Komiteens merknader.....	37
Ungdommens kirkemøte vedtak	39
Saksorientering	40
Bakgrunn.....	40
Økonomiske/administrative konsekvenser	44
UKM 08/24 Valg av fokussak 2025	45
Sammendrag	45
Ungdommens kirkemøte vedtak	45
Saksorientering	45
Bakgrunn.....	45
Økonomiske/administrative konsekvenser	46
Delegater og observatører Ungdommens kirkemøte 2024	47
Sekretariat Ungdommens kirkemøte 2024.....	49

UKM 01/24 Konstituering og forretningsorden

Sammendrag

Ungdommens kyrkjemøte (UKM) følger reglar for ungdomsdemokratiet i Den norske kyrkja og forretningsorden fastsett av Ungdommens kyrkjemøte. Det er Kyrkjemøtet som har vedtatt reglane for ungdomsdemokratiet og rammene for UKM, medan UKM sjølv har ansvar for praktisk gjennomføring av møtet. Regelverket for ungdomsdemokratiet er vedlagt.

Ungdommens kyrkjemøte skal vedta forretningsorden, velje tre dirigentar og nemne opp to til å vere teljekorps. Forretningsorden blei sist vedtatt av Ungdommens kyrkjemøte 2023.

Ungdommens kyrkjemøte vedtak

I. Forretningsorden Ungdommens kyrkjemøte

Kap. 1 Generelle avgjerder

§ 1-1

Ungdommens Kyrkjemøte skal utføre arbeidet sitt i lojalitet mot Den norske kyrkja sitt læregrunnlag, jf. kyrkjeordninga § 37.

§ 1-2 Tid og stad for Ungdommens kyrkjemøte

Ungdommens Kyrkjemøte held årlege møte. Tid og stad blir fastsett i samråd med Den norske kyrkja sitt ungdomsutval.

§ 1-3 Medlemmer av Ungdommens kyrkjemøte

Kven som møter som delegatar og observatørar på Ungdommens Kyrkjemøte blir regulert av § 4 i Reglar for Ungdomsdemokratiet i Den norske kyrkje. Delegatar og observatørar som møter på Ungdommens kyrkjemøte må vere medlemmer av Den norske kyrkja, jf. kyrkjeordninga § 40 første ledd.

§ 1-4 Møteplikt

Delegatane og representantane med tale- og forslagsrett har frammøteplikt til alle komité og plenumssamlingar. Fråvær i komité eller plenum skal godkjennast av høvesvis komitéleiaren eller dirigentskapet etter skriftleg søknad i forkant av sesjonen, med unntak av akutte hendingar.

§ 1-5 Invitasjon av gjestar

Ungdommens kyrkjemøte kan gi gjestar og andre inviterte talerett.

§ 1-6 Protokoll

Det blir ført protokoll frå Ungdommens kyrkjemøte som blir sendt alle oppmøtte delegatar og observatørar. Protokoll blir sendt bispedømmeråd og organisasjonar som er inviterte til Ungdommens kyrkjemøte. Protokollen blir godkjent av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval på deira første konstituerande møte.

Kap. 2 Saker til behandling

§ 2-1 Melding av saker

Følgjande instansar kan melde saker for behandling av Ungdommens Kyrkjemøte.

- Den norske kyrkjas ungdomsutval
- Kyrkjerådet
- Ungdomsråda i bispedømme
- Organisasjonar som er invitert til å sende delegat til Ungdommens kyrkjemøte
- Ungdommens kyrkjemøte

Andre som ønsker å melde saker til behandling, må gjera det gjennom en av de nemnde instansar.

§ 2-2 Meldefrist

Saker som blir ønskte behandla må meldast Den norske kyrkjas ungdomsutval senast 14 ukar før møtet. Skriftleg grunngiving for saka må til same tid meldes til Kyrkjerådets sekretariat. Den norske kyrkjas ungdomsutval kan etter eiga vurdering føya til saker som kjem opp etter nemnde frist.

§ 2-3 Førebuing og møteinnkalling

Den norske kyrkjas ungdomsutval fremmar, førebur og tilrettelegg saker som skal behandlast av Ungdommens Kyrkjemøte. Invitasjon til Ungdommens kyrkjemøte sendes seinast 6 månader før møtestart. Sakliste og saksdokument skal sendes dei som er påmeldt 4 ukar før møtets start. I særlege tilfelle kan saksdokument ettersendast. Det blir gjort greie for saker som er melde til behandling, men som ikkje er sett opp på saklista. Kyrkjerådet og Den norske kyrkjas ungdomsutval har det praktiske ansvaret for gjennomføring av møtet.

Kap. 3 Opning og konstituering

§ 3-1 Opning og registrering

Ungdommens Kyrkjemøtets opning blir gjord av Den norske kyrkjas ungdomsutval sin leiar, som også leier møtet fram til dirigentskapet er valt. Kyrkjerådets sekretariat sørger for registrering av møtedeltakarar.

§ 3-2. Dirigentskap

Møtet blir leidd av tre dirigentar med personleg vara. Desse skal fortrinnsvis vera medlemmer av Ungdommens Kyrkjemøte. Begge kjønn skal vera representert. Dirigentskapet blir valt med alminneleg fleirtal. Kyrkjerådets sekretariat har ansvar for oppteljinga. Dirigentskapet overtar leiinga av møtet så snart valet er avgjort.

Møteleiinga har plikt til å leiga forhandlingane i tråd med dei reglane som til kvar tid gjeld for Ungdommens kyrkjemøte jmf § 36 i kyrkjeordninga og vanleg møteskikk.

§ 3-3. Godkjenning av innkalling og saksliste

Dirigentskapet leier godkjenning av innkalling og saksliste og dessutan behandlingsform for møtet. Under konstitueringa kan medlemmer fremme forslag om ekstra saker til behandling, såframt det kan godtgjerast at sakene er ført til av ein kyrkjeleg og/eller samfunnsmessig situasjon som ikkje gjaldt då meldingsfristen for saker gjekk ut. Forslagsstillaren blir gitt høve til ei kort saksorientering med grunngiving, før Ungdommens Kyrkjemøtet avgjer om saka skal komma til behandling. Minst 2/3 av Ungdommens Kyrkjemøtet må gi si tilslutning til dette. Slike saker skal normalt komitébehandles på vanleg måte.

§ 3-4 Teljekorps

Når møtet begynner, skal det oppnamnas eit teljekorps bestående av 2 representantar frå sekretariatet som under møtet rettar seg etter tilvisingar frå møteleiinga.

§ 3-5 Valkomité

Ungdommens kyrkjemøte veljar ein valkomité som skal førebu valet av Den norske kyrkja ungdomsutval, deriblant leiar, representantar til Kyrkjemøtet og ny valkomité på det påfølgjande møtet. Valkomiteen består av to valgte delegatar frå Ungdommens kyrkjemøte samt eit medlem som oppnemnst av Den norske kyrkjas ungdomsutval. Valkomiteens medlemmar er utestengt frå val til Den norske kyrkjas ungdomsutval og representant frå Ungdommens kyrkjemøte til Kyrkjemøtet påfølgjande år. Ungdommens kyrkjemøte fastsett nærmare retningslinjer for valkomiteen.

Kap 4 Dagsorden

§ 4-1 Dagsorden

Ungdommens Kyrkjemøte arbeider dels gjennom plenumssamlingar og dels gjennom komitear. Ungdommens Kyrkjemøtet fattar vedtak om dagsorden. Forslag om endra dagsorden blir framlagt for og blir sett fram av dirigentskapet. Forslaget om endra dagsorden skal vera grunngitt.

Kap. 5 Komiteane

§ 5-1. Komitesamansetning

Sekretariatet i Kyrkjerådet set saman komiteane.

§ 5-2 Komiteleing

Den norske kyrkjes ungdomsutval veljar komitéleiar. Ved uforutsette hendingar veljar AU ny leder. Leiaren har ansvar for å koordinere arbeidet i komiteen.

Komiteane veljar saksordførarar til dei enkelte saker.

§ 5-3 Komitéens arbeid

Møta til komiteen er lukka. Komiteen vel den arbeidsforma og organiseringa som ein finn mest tenleg, for eksempel skiping av underkomitear. Komiteen kan innhenta utsegner. Kvar komité skal ha nødvendig sekretærhjelp.

§ 5-4 Innstilling

Saker behandlast vanlegvis minst to gangar i komitéen, og skal resultere i ein kortfatta skriftlege innstilling til Ungdommens Kyrkjemøte. Innstillinga skal innehalde komiteens merknadar for det eller de forslag som framleggast.

I saker der komiteen er delt, har mindretalet rett til å ta inn grunngivinga si og alternative forslag som ein del av innstillinga. Fleirtalet og mindretalet skal ha like lang taletid i plenum. For at ein komité skal vere vedtaksfør, må 2/3 av medlemmane vere til stades.

Kap. 6 Plenum

§ 6-1 Tidsfristar i plenum

I saker som har vært behandle i en av komiteane, skal innstilling føreligge utdelt før sesjonen begynner.

§ 6-2. Behandlingsform

Ungdommens Kyrkjemøte vedtar behandlingsform for dei enkelte saker. Saker skal som hovudregel komme til behandling i minst to åtskilte plenumssamlingar. Innstillinga frå komiteane framleggast i plenum av saksordførar eller et annet medlem av komiteen.

§ 6-3. Endringsforslag

Forslag som ein delegat eller observatør ønsker å få tatt opp til votering, skal givast dirigentskapet skriftlege på papir eller ved bruk av elektronisk møtesystem straks etter at det er set fram, påført forslagsstillars namn. Endringsforslag skal vere fremma i første plenumsbehandling, normalt i starten av debatten. Nye forslag skal som hovudregel ikkje fremma i seinare plenumsbehandlingar, med mindre det rører eit punkt i forslaget komiteen har til vedtak som er nytt i forhold til første plenumsbehandling.

Kap 7 Om debatten

§ 7-1 Innlegg og replikk

Under debatt i plenum tillatast to replikkar og éin svarreplikk i samband med kvart innlegg. Innlegg til dagsorden, forretningsorden, voteringsorden eller for oppklaring av openbart misforståing får ein ved å visa stemmeteikn og seia "til dagsorden", "til forretningsorden", "til voteringsorden" eller "til oppklaring av openbart misforståing". Slike innlegg skal sleppast til utanom talarlistene, og berre omhandla saksbehandlinga, ikkje sjølve saka. I handlinga av sakene på sakslistene, kan dirigentskapet la representant for komiteen, Den norske kyrkjas ungdomsutvals leiar og representant frå sekretariatet sleppa til utanom talarlista for å svara på spørsmål eller oppklaring av misforståingar. Forslag i saksspørsmål som ikkje gjeld dagsorden, forretningsorden eller voteringsorden, skal formest skriftlege og leverast dirigentskapet.

§ 7-2 Taletid

Dirigentskapet skal, når det er påkravd, regulere taletid og høve til replikk. Når dirigentskapet ønskjer å setje strek, skal ein kunne teikne seg under innlegget til den neste talaren. Forslag om å avbryte ei sak, oppheve at strek er sett eller gå direkte til røysting, skal takast direkte opp til votering. Før dirigenten set strek for ein debatt, må alle forslag som det skal voterast over, vera presentert, og talarlistene skal refererast.

§ 7-3 Røysteplikt

Delegatar til Ungdommens kyrkjemøte har røysteplikt. Ungdommens kyrkjemøte kan vedta å fråvike dette prinsippet i enkeltsaker. Delegatar frå organisasjonane kan avstå frå røysting der organisasjonen har fatta eit vedtak som gjer at røysting er vanskeleg.

§ 7-4 Om avstemmingar

Før ein går til votering, gjer dirigentskapet greie for voteringsordenen. Dirigentskapet avgjer voteringsordenen i samsvar med god møteskikk, slik at forslag blir tekne opp til votering i logisk rekkjefølgje. Røysting skal gjennomførast ved at det blir vist røysteteikn, ved skriftleg røysting eller ved bruk av elektronisk møtesystem. Det kan berre røystast ved personleg frammøte. Vedtak skal ha alminneleg fleirtal.

§ 7-5 Avstemmingar ved personal

Ved personal er den eller dei valt som har fått meir enn halvparten av dei gitte røystene (alminneleg fleirtal). Om ingen eller eit for lågt tal får slikt fleirtal, blir ein ny røysting gjennomført. Om ingen eller eit for lågt tal får slikt fleirtal etter andre røysting, blir nok ein røysting gjennomført. Ved denne er den eller dei valt som har fått flest stemmer (simpelt fleirtal).

Vararepresentantar til Kyrkjemøte veljast i egen valrunde, og veljast ved simpelt fleirtal. Ved val er det møteleiinga som fastsett voteringsorden.

Kap 8 Andre avgjerder

§ 8-1 Representantar til Kyrkjemøtet

Ungdommens kyrkjemøte sender fire representantar med tale- og forlagsrett til å delta på Kyrkjemøtet. Representantane veljast blant delegatane til Ungdommens kyrkjemøte etter tilråding frå valkomiteen. Ungdommens kyrkjemøte veljar òg vararepresentantar frå Ungdommens kyrkjemøte til Kyrkjemøtet i ein særskilt røysting med simpelt fleirtal.

§ 8-2 Endring av forretningsorden

Endringar i denne forretningsorden krev 2/3 fleirtal.

§ 8-3 Ferdigstilling av protokoll

Sekretariatet i Kyrkjerådet får fullmakt til å rette skrivefeil og til å gjere redaksjonelle endringar i protokoll frå Ungdommens kyrkjemøte.

II. Til dirigentskap på Ungdommens kyrkjemøte veljast:

Christian Heidisønn Klaussen, Den norske kyrkjes ungdomsutval/Sør-Hålogaland

Vanja Joramo, Den norske kyrkjes ungdomsutval/Hamar

Sebastian Kaltoft Hansen, Tunsberg

III. Til teljekorps under Ungdommens kyrkjemøte oppnemndas ungdomsrådgjeverane:

Anne Grethe Sivertsen, Nord-Hålogaland

Bente Wangensteen, Møre

Saksorientering

Bakgrunn

Ungdommens kyrkjemøte (UKM) følgjer reglar for ungdomsdemokratiet i Den norske

kyrkja og forretningsorden fastsett av Ungdommens kyrkjemøte. Det er Kyrkjemøtet som har vedtatt reglane for ungdomsdemokratiet og rammene for UKM, medan UKM sjølv har ansvar for praktisk gjennomføring av møtet. Regelverket for ungdomsdemokratiet er vedlagt denne saka og er grunnlaget for forretningsorden.

Forretningsorden ble sist vedtekt av Ungdommens kyrkjemøte 2023.

Den norske kyrkjes ungdomsutval legger frem saker til Ungdommens kyrkjemøte. Til denne saka blir det lagt fram forslag til en forretningsorden som ble vedtatt på

Ungdommens kyrkjemøte 2023. Strukturen bygger på Kyrkjemøtets forretningsorden.

Ungdommens kyrkjemøte skal i denne saka velje tre til å være dirigentskap og det skal være oppnemnd to til å vere teljekorps. Dirigentskapet leier plenumssamlingane og står for møteleiinga. Teljekorpset skal etter forslag til ny forretningsorden være oppnemnd av UKM blant tilsette og sekretariat.

Den norske kyrkja sitt ungdomsutval har foreslått to medlemar av dirigentskapet.

UKM 01.02/24 Mandat for valkomiteen

Sammendrag

Ungdommens kyrkjemøte vedtek årleg mandat for valkomiteen som førebur val til neste års Ungdommens kyrkjemøte.

Mandat for valkomiteen blei vedteke sist på Ungdommens kyrkjemøte 2023.

Ungdommens kirkemøte vedtak

Mandat for valkomiteen Ungdommens kyrkjemøte

1. Ungdommens Kyrkjemøte valkomiteen (frå no av: valkomiteen) førebur Ungdommens kyrkjemøte (frå no av: UKM) sine val av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval, 3 representantar til Kyrkjemøtet og av ny valkomité.
2. Valkomiteen vel sjølv leiar. Leiar for valkomiteen kallar inn til møta i komiteen og presenterer forslaget frå komiteen på UKM.
3. Medlemmene i valkomiteen kan ikkje stille til val til Den norske kyrkja sitt ungdomsutval eller til val som representant frå UKM til Kyrkjemøtet, men er valbare til valkomiteen dersom dei er delegatar. Leiar og ordinære medlemmer i utvalet og representantar til Kyrkjemøtet skal veljast blant UKM sine delegatar.
4. Valkomiteen får den sekretærbistanden frå Kyrkjerådet sitt sekretariat som er nødvendig for å kunne gjennomføre oppgåvene sine på ein formålstenleg måte.

Forslag og nominasjon til Den norske kyrkja sitt ungdomsutval

5. Valkomiteen ber ungdomsråda og dei organisasjonane som har rett til å sende delegatar, om å foreslå kandidatar til leiar av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval og kandidatar som medlemmer i Den norske kyrkja sitt ungdomsutval innan UKM sin påmeldingsfrist.
6. Valkomiteen kan spørja sitjande medlemmer som kan veljast att om dei tar imot attval.
7. Valkomiteen ber UKM kome med forslag på kandidatar til medlemmer i Den norske kyrkja sitt ungdomsutval innan kl 17.00 dag to av UKM, og valkomiteen presenterer vallista si innan 24 timar før valgjennomføring.
8. Valkomiteen fremmer på dette grunnlaget ei valliste med: a) Ein til tre kandidatar til leiar av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval, i alfabetisk rekkefølge, det året det skal veljast leiar. b) Kandidatar til val som ordinært medlem av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval. Oversyna over kandidatar skal vere delt i to. Øvst på lista skal valkomiteen prioritere minst det talet kandidatar som det skal veljast. Resten av kandidatane som stiller til val, skal førast opp på vallista i alfabetisk rekkefølge under dei prioriterte kandidatane.

9. Valkomiteen skal i prioriteringane sine sikre at lista er balansert når det gjeld kjønn og geografi, og ta i vare breidda når det gjeld bakgrunn. Innstillinga må ta i vare ei heilskapleg vurdering i forhold til sitjande medlemmer.

Nominasjon av kandidatar som representant til Kyrkjemøtet

10. Valkomiteen ber UKM om å kome med forslag på kandidatar som representantar til Kyrkjemøtet innan kl 17.00 dag to av UKM, og valkomiteen presenterer vallista si innan 24 timar før valgjennomføring.
11. Valkomiteen fremmer på grunnlag av innkomne innspel ei liste med kandidatar som representantar til Kyrkjemøtet. Lista skal vera i alfabetisk rekkefølge.

Nominasjon av kandidatar til valkomiteen.

12. Valkomiteen skal fremme forslag til to medlemmer til ny valkomité. Valkomiteen består av eitt medlem av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval oppnemnt av dette utvalet, og to av UKM sine delegatar, valt av UKM. Kandidatane må vere delegatar på valtidspunktet.
13. Medlemmene i valkomiteen som ikkje er delegatar på det følgjande UKM møter i samsvar med reglar for ungdomsdemokrati på UKM, med tale- og forslagsrett jf. § 4.

Saksorientering

Bakgrunn

Ungdommens kyrkjemøte vedtek årleg mandat for valkomiteen som førebur val til Ungdommens kyrkjemøte. Mandat for valkomiteen blei vedteke sist under Ungdommens kyrkjemøte 2023.

UKM 02/24 Orienteringar

Sammendrag

Til Ungdommens kyrkjemøte presenterer alle organisasjonar og ungdomsråd kva dei har arbeidd med sidan Ungdommens kyrkjemøte 2023.

Tidsramma for orienteringa er 2 minutt. Ut over orienteringa om korleis sakane frå UKM 2023 blitt følgde opp, og korleis fokussaka er blitt følgt opp i ungdomsråd og på ungdomsting, kan ungdomsråd og organisasjonar informere om arbeidet elles, dersom det er tid. Den norske kyrkjens ungdomsutval og Samisk ungdomsutval orienterer om verksemda si.

Ungdommens kirkemøte vedtak

Ungdommens kyrkjemøte tek sakene som er lagt fram til orientering.

Saksorientering

Bakgrunn

Til Ungdommens kyrkjemøte presenterer alle organisasjonar og ungdomsråd kva dei har arbeidd med sidan Ungdommens kyrkjemøte 2023. Tidsramma for orienteringa er 2 minutt. Ut over orienteringa om korleis sakane frå UKM 2023 har blitt følgde opp, og korleis fokussaka har blitt følgd opp i ungdomsråd og på ungdomsting, kan ungdomsråd og organisasjonar informere om arbeidet elles, dersom det er tid. Den norske kyrkja sitt ungdomsutval og Samisk ungdomsutval orienterer om verksemda si.

- I. Orientering frå Den norske kyrkja sitt ungdomsutval**
Den norske kyrkja sitt ungdomsutval orienterer om korleis sakene frå UKM 2023 har blitt følgd opp og kva dei har arbeidd med det siste året.
- II. Orientering frå Samisk ungdomsutval**
Samisk ungdomsutval orienterer om korleis sakane frå UKM 2023 har blitt følgd opp og kva dei har arbeidd med det siste året.
- III. Rapport frå arbeidet i ungdomsråda i bispedømme**
Delegatane frå kvart bispedømme presenterer arbeidet i bispedømmet med fokus på: Korleis har sakene frå UKM 2023 blitt følgd opp? Korleis har fokussaka blitt følgd opp i ungdomsråd og på ungdomsting?

IV. Rapport frå Ungdomsorganisasjonane

Delegatane frå kvar organisasjon presenterer arbeidet i organisasjonen med fokus på: Korleis har sakene frå UKM 2023 blitt følgd opp? Korleis har fokussaka blitt følgd opp i organisasjonen?

V. Orientering frå representantar på Kyrkjemøtet 2024

Representantane som deltok på Kyrkjemøtet 2024 orienterer om sakshandsaming og vedtak frå Kyrkjemøtet 2024.

UKM 03/24 Val på Ungdommens kyrkjemøte 2024

Sammendrag

Ungdommens kyrkjemøte gjennomførte fleire val.
Valkomiteén som vart valt på UKM 2023 har vore:

Thomas Raadin Iversen, leiar av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval
Asta Eline Aker, medlem
Christoffer Fosshaug, medlem

Ungdommens kirkemøte vedtak

Leiar for Den norske kyrkas ungdomsutval for 2 år:

Elise Skjærven Aas, Den norske kyrkjes ungdomsutval/Bjørgvin

3 medlemmar av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval for 2 år:

Sebastian Kaltoft Hansen, Tunsberg
Elle Vesterfjell, Kyrkjemøterepresentant frå UKM/ Samisk ungdomsutvalg
Kristina Rimstad, Nord-Hålogaland

3 representantar til Kyrkjemøtet 2025:

Jannike Buschmann Johannessen, Bjørgvin
Viktor Mathias Tandberg, Nord-Hålogaland
Oscar Edon Østern, Oslo

2 medlemmar av valkomiteen for Ungdommens kyrkjemøte 2025:

Jannike Buschmann Johannessen, Bjørgvin
Amalie Nordgård Thomassen, Nord-Hålogaland

Saksorientering

Bakgrunn

Ungdommens kyrkjemøte skal velje tre delegatar til å reise på Kyrkjemøtet 2025. Kyrkjemøtet blir arrangert 25. - 28. april 2025 i Trondheim, med formøte for delegatar som reiser på vegner av Ungdommens kyrkjemøte.

For dei tre representantane vel UKM 2024 også vararepresentantar i rekkefølge. Leiar av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval reiser også til Kyrkjemøtet 2025.

Den norske kyrkja sitt ungdomsutval skal vere Den norske kyrkja sitt rådgivande organ i saker som gjeld unge sin situasjon i kyrkje og samfunn, både nasjonalt og internasjonalt, og skal hjelpe til ved førebuing og gjennomføring av Ungdommens kyrkjemøte. Utvalet kan også på eige initiativ ta opp aktuelle saker

innan sitt område.

Ungdommens kyrkjemøte skal velje:

- leiar for Den norske kyrkja sitt ungdomsutval for to år
- 3 medlemmar av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval for to år

Valkomiteen til Ungdommens Kyrkjemøte 2024 har ansvar for å skaffe kandidatar til vala under møtet.

For Den norske kyrkjes ungdomsutval og representantar til Kyrkjemøtet 2024 gjeld det at medlemmane har møteplikt til møta. Dette er forankra i at medlemmer av et kirkelig organ plikter å delta i organets møter hvis de ikke har gyldig forfall», jf. kyrkjeordninga § 38 første ledd. Denne paragrafen gjeld også organa i ungdomsdemokratiet, og kjem direkte til uttrykk i § 38 tredje ledd.

Dei som skal sitje i valkomiteen kan ikkje stille til val på neste års Ungdommens kyrkjemøte, verken som medlem til Den norske kyrkja sitt ungdomsutval eller som representant til Kyrkjemøtet 2025. Det er høve til å ta attval til valkomiteen om ein er delegat til møtet. Den norske kyrkja sitt ungdomsutval nemner opp ein representant og Ungdommens kyrkjemøte vel ytterlegare to medlemmar til valkomiteen.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Valte medlem av Den norske kyrkjes ungdomsutval får dekt reise og opphald i forbindelse med møta i utvalet.

Valte medlem til valkomiteen for Ungdommens kyrkjemøte 2025 får dekt reise og opphald i forbindelse med Ungdommens kyrkjemøte 2025.

Valte representantar til Kyrkjemøtet 2025 i Trondheim får dekt reise og opphald i forbindelse med Kyrkjemøtet 2025.

UKM 04/24 - Psykisk helse

Sammendrag av saksorienteringen

Ungdommens kirkemøte 2023 valgte saken «Psykisk helse» som fokussak for UKM 2024. Saken gir uttrykk for bekymring over ungdommers psykiske helse etter en pandemitid med begrensninger i fysiske møter og manglende møteplasser, og hvordan Den norske kirke skal møte utfordringer knyttet til dette.

Sakens grunnlag er målsetningen «Kirken er mer for flere» i Den norske kirkes strategi for 2022-2029. Dette konkretiseres i delmålene «*Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt*» og «*Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på*».

Kirken skal være en arena hvor ungdom kjenner tilhørighet, opplever mestring og får mulighet til å delta i et fellesskap. Denne saken skal se på hvordan kirken kan være tilgjengelig, åpen og relevant for ungdom.

Saken utfordrer kirkens bevegelse utover, også til de ungdommene som ikke er aktive i kirken. Kirkens fellesskap utvides fra å være knyttet til en konkret plass, til å bli et synlig fellesskap med tydelige verdier og mening, også utenfor kirkebygget. Hvordan kan ungdom få en opplevelse av å høre til og ta del i dette fellesskapet?

UKM ønsker på bakgrunn av dette å behandle frem denne saken.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har følgende merknader:

Generelle merknader:

1. Innledningsvis ønsker vi å peke på det unike håpet kirken og det kristne fellesskapet kan komme med. I den kristne troen er kjærligheten, aksepten, håpet, trofastheten, varmen og omsorgen som finnes i Jesus fine ressurser som vi med stor frimodighet kan dele med andre.
2. Komiteen bruker betegnelsen 'unge' som en samlebetegnelse for hele gruppen mellom 15 og 30 år. Begrepet 'ungdom' forstås her som aldersgruppen 13-19, mens 'unge voksne' brukes om aldersgruppen 20-30.
3. Det er viktig at kirkens tilbud ikke erstatter profesjonell hjelp, men kan være et supplement.

Merknader til vedtakspunkter:

4. Til første vedtakspunkt: Komiteen er opptatt av at budskapet om at det skal være plass for alle i kirken skal fremmes på alle kommunikasjonsplattformer som brukes i Den norske kirke. På sosiale medier kan kirken bruke oppbyggelige bibelvers som viser hva Gud sier om menneskets uendelige verdi.
5. Til andre vedtakspunkt: Usunne idealer kan for eksempel være knyttet til urealistiske forventninger til prestasjon og utseende, regulering av følelser, eller tanker om hva man kan kontrollere og styre i eget liv. I møte med idealer som er umulige å nå kan vi oppleve skam og utilstrekkelighet, og den psykiske helsen kan bli svekket.
6. Til tredje vedtakspunkt: En ansvarsgruppe på en eller flere voksne skal være tilgjengelig og synlig under hele leiren/arrangementet, og sørge for at alle etiske retningslinjer og sikkerhetskrav følges. Det kan oppstå mye i løpet av en leir eller et arrangement og komiteen har erfart at det er en trygghet i å vite at det er en person tilgjengelig for å kunne drøfte vanskelige spørsmål. Det kan være hensiktsmessig å informere om at det foreligger taushetsplikt, så sant det ikke berører avvergingsplikten (liv og helse). Komiteen ønsker å uttrykke at personen/gruppen ikke skal stå med alt ansvar alene, ettersom andre frivillige og ansatte også er tilgjengelige.
7. Til fjerde vedtakspunkt: Komiteen ser det nyttig at Kirkerådet legger til rette for at det regionalt og lokalt gis tilbud om varierte aktiviteter for unge også utenfor kirkebygget. Eksempler på dette kan være leirer, pilgrimsvandring, samtalegrupper, mekkeklubb, villmarksturer, matlagingskurs, pizzakveld, åpne ungdomsklubber m.m. Leirarbeidet er spesielt verdifullt, og det er viktig å legge til rette for gode samarbeid om de tilbudene som organisasjonene har. På denne måten får unge kristne større nettverk og kan bygge relasjoner. Det er store forskjeller mellom landsdeler mht. kostnader ved reiser og mulighetene for deltakelse. Det er viktig at de økonomiske rammevilkårene for ungdomsarbeidet tar høyde for dette. Det er hensiktsmessig å bygge tillit og skape relasjoner fra ung alder. Ansatte i kirken kan for eksempel besøke barnehager og skoler som en del av arbeidet med å gjøre kirken synlig, kjent og bygge relasjoner. Det er viktig med stabilitet og kontinuitet for å kunne bygge opp et godt arbeid for unge, og hyppig utskifting av ansatte gjør dette arbeidet sårbart.
8. Til femte vedtakspunkt: Komiteen oppfordrer alle kirkelige ansatte til å ta i bruk tilgjengelige ressurser som ligger på ressursbanken.kirken.no i arbeidet med psykisk helse.
9. Til sjette vedtakspunkt: Komiteen vil innledningsvis peke på sammenhengen mellom lederrekruttering og arbeidet med psykisk helse: Tilgang på gode

ungdomsledere kan skape trygghet og gir mulighet for bedre oppfølging av deltakerne i kirkens ungdomsarbeid. Da er det viktig å være tilstrekkelig mange ledere slik at arbeidsoppgaver og ansvar ikke blir overveldende for den enkelte. Kirken skal ikke drive rovdrift på ungdomsledere, men tvert imot ivareta og støtte unge som jobber frivillig. Unge ledere som er tett på deltakerne kan bidra til inkludering og fellesskap, noe som forebygger psykisk uhelse. Komiteen er opptatt av at ungdomsdemokratiet i kirken skal være representativt. Det er viktig å være bevisst på å følge opp invitasjoner til ungdomsting over hele bispedømmet og ta en aktiv rolle i rekruttering og oppfølging av unge i kirkedemokratiet. Den norske kirke skal ha en struktur for ungdomsdemokrati på regionalt nivå og det er veldig viktig å beholde ungdomsrådene. Saksdokumentet til fokussaken løfter frem behovet for gode møteplasser for ungdom i det samiske miljøet, og rekruttering er også viktig i denne sammenhengen. Alle unge som er engasjert i frivillig arbeid, råd og utvalg i kirken bør få mulighet til å få attester på dette arbeidet. Det er hensiktsmessig om det utarbeides en nasjonal mal for slike attester.

10. Til niende vedtakspunkt: Komiteen minner om at det er spesielt viktig å se på tilbudet til unge voksne, som ofte ikke har et aktivitetstilbud i regi av kirken. Gode møteplasser er viktig for alle, men unge voksne kan være i en litt mer sårbar livssituasjon på grunn av flytting og andre endringer i livet. Det er viktig å kunne ha et fellesskap, motvirke ensomhet og fortsatt kunne opprettholde en relasjon til kirken. Slike tilbud bør være lavterskeltilbud som er åpne for alle og ikke bare rette seg mot unge voksne som er studenter.
11. Til ellefte vedtakspunkt: Komiteen viser til Rapport til Stortinget fra Sannhets- og forsoningskommisjonen (2023) *Sannhet og forsoning – grunnlag for et oppgjør med fornorskingspolitikk og urett mot samer, kvener/norskfinner og skogfinner*
<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/sannhets--og-forsoningskommisjonen/rapport-til-stortinget-fra-sannhets--og-forsoningskommisjonen.pdf>
12. Til tolvte vedtakspunkt: Ungdom som trenger hjelp, støtte eller noen å snakke med, kan henvende seg til sin lokale kirke, som tilbyr samtaler med ansatte eller frivillige. Kirken har også tilgjengelige diakonale tjenester som kan gi veiledning i vanskelige livssituasjoner. Komiteen ser det høyst nødvendig at de tilgjengelige tjenestene synliggjøres og tematiseres av alle kirkens ansatte. Videre kan ungdom benytte seg av digitale plattformer for å få kontakt med kirkelige ansatte, eller delta i aktiviteter som speider, kor, og konfirmasjonsundervisning der de kan finne fellesskap og støtte. For akutte behov finnes det nasjonale hjelpeorganisasjoner som kirken samarbeider med, som er klare til å bistå i kritesituasjoner. Komiteen ser det også høyst

nødvendig at de nasjonale hjelpeorganisasjonene utenfor kirken også tematiseres og synliggjøres.

Ungdommens kirkemøte vedtak

UKM 2024 ønsker

- 1) at det utvikles tydelige retningslinjer for hvordan kirken skal uttale seg om saker i media, fremme innenforskap og bruke mediene aktivt til å formidle at kirken ønsker et samfunn der alle har lik verdi uansett.
- 2) at det utvikles og tilpasses undervisningsopplegg som både utfordrer og bevisstgjør de usunne idealene dagens unge blir eksponert for.
- 3) at det sikres at ved behov skal alle leirer og arrangementer ha en ansvarsgruppe på en eller flere voksne med ansvar for å sikre trygge og inkluderende rammer for alle deltakende.
- 4) at det utvikles strategier for å bygge relasjoner og fellesskap også utenfor kirkens lokaler.
- 5) at ansatte i Den norske kirke skal ta i bruk det digitale kurset om psykisk helse som er utarbeidet av Modum Bad.
- 6) videre styrket rekruttering og oppfølging av frivillige unge ledere og unge deltagende i ungdomsdemokratiet, som et tiltak mot psykisk uhelse.
- 7) et videre styrket arbeid for å fremme inkludering og innenforskap for unge, i tråd med Den norske kirkes strategi for 2022-29.
- 8) at Den norske kirke, som en landsdekkende folkekirke, er oppdatert på lokale forhold og jobber for å motvirke utenforskap.
- 9) gode, gratis møteplasser for unge i lokalsamfunnet – gjerne i samarbeid med andre aktører som organisasjoner og kommunen.
- 10) at Bibelens persongalleri brukes for å få frem et større mangfold og gi rom for flere livserfaringer i undervisning og forkynnelse.
- 11) at Den norske kirke må jobbe konkret for å forebygge og følge opp psykisk uhelse blant samiske unge, i tråd med det som kom frem i Sannhets- og forsoningskommisjonens sluttrapport.

12) at Den norske kirke skal være en synlig, tilgjengelig og inkluderende ressurs for unge, med et særlig fokus på å tilby støtte og veiledning i både trosrelaterte spørsmål og livsutfordringer.

Saksorientering

Bakgrunn

Ungdom, psykisk helse og livsmestring

Alle mennesker har behov for å kjenne tilhørighet. I ungdomstiden blir det ekstra tydelig at vi trenger relasjoner som gir trygg tilknytning, kjærlighet, omsorg, sosial støtte, deltakelse, humor og fortrolighet.¹

Som ung skal man skal finne ut av hvem man er, hvor man kommer fra og hva man vil videre i livet. Unge står i spennet mellom å finne seg selv og å leve opp til forventninger til familie og venner rundt seg, i tillegg til samfunnets forventninger. Flere kan kjenne på press gjennom sosiale medier og ellers i samfunnet hvor man blir presentert for og sammenlikner seg med uoppnåelige idealer. I møte med slike idealer kan ungdommer kjenne seg utilstrekkelige og oppleve at de ikke er gode nok.²

Det er sammensatte årsaker til denne utviklingen. Det er for eksempel bedre leve- og oppvekstvilkår enn noen gang tidligere, men likevel rapporterer stadig flere unge om psykiske helseplager.³ I 2024 anerkjennes psykiske plager og lidelser som en av de største folkehelseutfordringene i landet.⁴

Det er viktig å skille mellom psykiske plager og lidelser.⁵ Folkehelseinstituttet definerer psykiske plager som engstelse, nedstemthet og uro. Dette er vanlige variasjoner hos et menneske og er knyttet til livserfaringer. Psykiske lidelser derimot karakteriseres ved at symptomene blir en så stor belastning som påvirker funksjonsevnen i hverdagen.

¹ Se rapporten 'Psykisk oppvekst – Barn og unges psykiske helse fra 0-25 år' utgitt av Rådet for psykisk helse (2022) https://psykiskhelse.no/wp-content/uploads/psykisk_oppvekst_rapport.pdf

² Dette temaet tas opp i en nyhetssak fra NRK i november 2023 hvor ungdommer og forskere uttaler seg [Forsker mener «generasjon prestasjon» har blitt feilstemplet – NRK Rogaland – Lokale nyheter, TV og radio](#) | NRK-saken refereres det også til nasjonale tall fra Ungdata-rapporten i 2022: <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/11250/3011548/NOVA-rapport-5-2022.pdf>

³ I folkehelse rapporten fra Folkehelseinstituttet omtales dette i avsnittet om 'Forekomst av psykiske plager hos barn og unge', se f.eks. tabell 1 og 2: <https://www.fhi.no/he/folkehelse rapporten/psykisk-helse/psykisk-helse-hos-barn-og-unge/?term=#forekomst-av-psykiske-plager-hos-barn-og-unge>

⁴ Folkehelseinstituttet (FHI) har utarbeidet rapporter om psykiske plager og lidelser hos voksne <https://www.fhi.no/he/folkehelse rapporten/psykisk-helse/psykiske-lidelser-voksne/?term=> og hos barn og unge <https://www.fhi.no/he/folkehelse rapporten/psykisk-helse/psykisk-helse-hos-barn-og-unge/?term=>

⁵ <https://www.fhi.no/he/folkehelse rapporten/psykisk-helse/psykisk-helse-hos-barn-og-unge/?term=#om-psykiske-plager-og-lidelser>

I tilknytning til temaet psykisk helse blir også ofte begrepet *livsmestring* trukket inn. I omtalen av det tverrfaglige temaet 'Folkehelse og livsmestring' i skolen forklarer Utdanningsdirektoratet følgende om hva livsmestring går ut på: "*Livsmestring dreier seg om å kunne forstå og å kunne påvirke faktorer som har betydning for mestring av eget liv*".⁶ Livsmestring innebærer blant annet å kunne håndtere tanker, følelser og relasjoner, være bevisst på egne verdier, sette grenser og finne mening i livet.

Mennesker er sosiale og avhengige av relasjoner for å føle tilhørighet og trivsel. Gode relasjoner bidrar til en meningsfull tilværelse og er avgjørende for livskvaliteten. Det er behov for flere arenaer for å skape slike relasjoner, ikke bare på skolen og i hjemmet, men også i fritiden. Her blir kirkens arbeid sentralt.

De siste ti årene har det vært en økning i sosiale og økonomiske forskjeller blant familier i Norge.⁷ Forskning viser at barn og unge som lever i fattigdom har økt risiko for blant annet psykiske plager.⁸ Pandemien forsterket disse utfordringene. Forskere fra Universitetet i Oslo konkluderte i 2022 med at "*ungdommer fra hjem med trangere kår har opplevd en større økning av depressive symptomer og ensomhet under pandemien enn ungdom ellers*".⁹ Den norske kirke er en del av Nasjonal dugnad mot fattigdom og utenforskap (NDFU) og skal bidra til å bekjempe negative konsekvenser av utenforskap blant barn og unge.¹⁰ I sammenheng med dette er det viktig at kirken jobber for å tilby kostnadsfrie, åpne møteplasser som er tilgjengelige for alle interesserte.

En forskningsrapport for Mental Helse Ungdom i 2021 viser at samisk ungdom opplever spesielle utfordringer knyttet til psykisk helse og at det må sees i sammenheng med historiske erfaringer og stigmatisering.¹¹ Samisk ungdomsutvalg (SUNG) i Den norske kirke peker også på at det er få gode møteplasser for ungdom i det samiske miljøet.

Kirken som møteplass og fellesskap

I Den norske kirkes strategi for 2022-2029 tematiseres målsetningene om at kirken

⁶ <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/prinsipper-for-laring-utvikling-og-danning/tverrfaglige-temaer/folkehelse-og-livsmestring/?lang=nob>

⁷ Se NRK-sak fra mars 2023 som oppsummerer funn i en større forskningsrapport om temaet: <https://www.nrk.no/trondelag/ferisk-rapport-viser-at-de-sosiale-ulikhetene-i-norge-har-okt-siden-2014-1.16327946>

⁸ Sitatet er hentet fra Helsedirektoratets rapport, gjengitt på: <https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/kunnskapsoppsummering-om-ulikheter-i-helse-og-livskvalitet-i-norge-siden-2014--sammendrag/indikatorer-for-ulikhet-i-helse-i-norge#ulikheter-i-livskvalitet-og-psykisk-helse>

⁹ Artikkel fra psykologisk institutt ved Universitetet i Oslo (2022) om forskning på ungdom før og under pandemien: <https://www.sv.uio.no/psi/forskning/aktuelt/aktuelle-saker/2022/forskjellene-mellom-unge-har-okt-under-pandemien.html>

¹⁰ Informasjon om NDFU-arbeidet: <https://www.allemed.no/om/om-ndfu>

¹¹ Forskingen er omtalt i en sak fra Universitetet i Tromsø i 2021: https://uit.no/nyheter/artikkel?p_document_id=724659

«gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap» og «motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på». ¹² En av kirkens satsninger er å motvirke utenforskap, noe som er helt grunnleggende for å fremme god psykisk helse.

Det som preger mennesker i samfunnet, skal også prege måten vi er kirke på. Når så mange opplever utfordringer knyttet til psykisk helse, må også kirken gå inn i disse temaene. Gjennom å tilby gode, trygge fellesskap og løfte frem verdier som likeverd og nestekjærlighet, kan kirken gi verktøy for livsmestring.

Kirken har erfaring og kompetanse i å støtte mennesker i deres daglige liv, både i sorg, glede og krise. Gjennom gudstjenester og samtaler, i salmesang og bønn og ved å bruke Bibelens tekster og historier, kan kirken formidle trøst, håp og mening i livet. Kirken er også en møteplass hvor vi kommer med våre egne livserfaringer og møter Gud og hverandre. Når kirken skaper gode møteplasser hvor ungdom blir sett og hørt, opplever de at de hører til og er en del av et større fellesskap. Det gir støtte til livsmestring og til å finne mening i hverdagen. Hvor kan vi finne disse møteplassene og hva er viktig å formidle til unge mennesker?

Hvordan er kirken i kontakt med ungdom og hvilke møteplasser finnes?

Gjennom aktiviteter som for eksempel speider, kor, konfirmasjonsforberedelser og kirkelig undervisning og læring møter kirken mange ungdommer. Likevel er det mange som velger bort kirkens aktiviteter over tid. Hvilke faktorer ligger til grunn for at ungdommer ikke deltar på aktiviteter? Hvordan kan kirken bli et sted der ungdom trives og føler seg inkludert? Hvordan kan kirken støtte ungdom når de trenger det mest?

Kan kirkens ansatte og kirkens fellesskap i større grad gjøre seg synlige på de arenaene der ungdom er? Jesus gjorde Guds kjærlighet synlig og mulig å forstå gjennom sitt liv og sine handlinger. Han oppsøkte enkeltmennesker, lyttet til det de hadde å si og spurte dem «*Hva vil du jeg skal gjøre for deg?*». ¹³ Kan kirken i større grad bevege seg ut og gjøre seg mer synlig, bygge relasjoner og være tilgjengelig for ungdom der hvor de er?

Tydelig formidling av kunnskap og verdier

Det kan være vanskelig å be om hjelp når man sliter og opplever livet som tungt. Å sette ord på hva man føler og opplever kan være utfordrende for mange. For å åpne seg for andre må man føle seg trygg og akseptert. Det er lettere å ta opp vanskelige temaer når man har tillit til at den man snakker med tåler å lytte til det som blir sagt.

¹² <https://www.kirken.no/strategi>

¹³ Se f.eks. Lukas 18.41

Det forutsetter en åpen holdning til mennesker og menneskers liv, uten en moralsk pekefinger og fordømmelse.

Kirken er en arena for læring og et sted hvor man tar opp utfordrende temaer for enkeltmennesker og samfunn. Jesus vekket nysgjerrighet og tillit hos mennesker når han møtte dem og snakket direkte inn i deres hverdag. Hvordan skal vi gjøre dette i dag? Hvordan kan vi bidra til å forebygge psykisk uhelse, snakke sant om livet og ta tak i vanskelige temaer? Hvordan er vi en kirke som møter unge i livskriser som sorg, tap, i identitetskrise og i møte med vanskelige følelser? Hvilke undervisningstemaer bør vi som kirke løfte enda høyere?

Hvordan snakker vi ærlig om livet?

Bibelen er full av historier som skildrer livets opp- og nedturer. Gjennom fortellinger om Jesu disipler ser vi mennesker som også er usikre og feiler i møte med ulike utfordringer. Jesus satser på dem, uavhengig av deres bakgrunn. De får nye muligheter og vises tillit. Å snakke ærlig om livet er å formidle slike historier. Det handler om å vise ulike liv og hvordan Jesus møtte ulike mennesker. Hvilke historier deler vi i kirken som alle kan kjenne seg igjen i? Er språket vi bruker tilgjengelig for dagens unge?

Bibelen tar opp alle slags følelser, og viser at Gud er til stede uansett hva vi går gjennom. Når Jesus møtte noen som var holdt utenfor, brøt han ned barrierene og satte mennesker fri. Kirken representerer et fellesskap der det ikke er noe "vi" og "dem", men et "oss". Det forplikter oss til å lytte til alle, uavhengig av deres mentale helse. Hvordan kan vi snakke om psykisk helse som en naturlig del av livet? Hvordan formidler kirken verdier som nestekjærlighet og menneskeverd i møte med alle mennesker?

Økonomiske/administrative konsekvenser

Sakens innhold og foreslåtte vedtak har ingen umiddelbare økonomiske eller administrative konsekvenser. Det vil være aktuelt å utarbeide eller tilpasse undervisningsressurser i tråd med vedtaks punkt om dette.

UKM 05/24 - Ungdomstiden

Sammendrag av saksorienteringen

I ungdomstiden er mange i kontakt med kirken. Ungdomstiden preges av møter med nye opplæringsarenaer, av å være med i ulike fellesskap og i mange tilfeller også utprøving av grenser. Leirer og helgeturer er eksempler på steder hvor det bygges fellesskap og vennskap for ungdommer. Mange er også knyttet til kirke og organisasjoner gjennom regelmessige aktiviteter, gjerne med ukentlige møtepunkt.

I kirken og i barne- og ungdomsorganisasjonene er det mange ungdomsledere. Det er viktig at de får støtte, oppfølging og nødvendig kompetanse for å være gode ledere og forbilder. Dette gjelder kunnskap og innsikt til å forstå hva som skjer i ungdomsmiljøene, og til å få verktøy og metodikk som kan være nyttig å bruke i ungdomsarbeidet. For kirken trenger ungdomsledere som har lyst og motivasjon til å være med i arbeidet i menighetene. Og ungdom trenger gode miljø, som alle som vil kan være med i.

Komiteens merknader

Komiteen legger i saksorienteringen til grunn. Komiteen har følgende merknader:

1. Komiteen er glad for at saken om ungdomstiden er satt på dagsorden på UKM. Arbeidet for og med denne aldersgruppen er viktig både for menigheter og for barne- og ungdomsorganisasjoner. Mange unge er både deltakere i ungdomsarbeidet og ledere der. Å ha gode ordninger som ivaretar begge disse perspektivene er nødvendig, både som et sted å høre til og et sted å kunne vokse som menneske og som kristen. Komiteen håper at videre oppfølging av denne saken vil inspirere menigheter, organisasjoner og unge i arbeidet med ungdomstiden.

2. Komiteen ønsker at det utarbeides gode ressurser for å gi inspirasjon og kompetanse til de som har ansvar for ungdomstiden i menighetene. Utdanningsinstitusjoner, bispedømmer og barne- og ungdomsorganisasjoner oppfordres til fortsatt å utarbeide kurs, ressurser, pedagogiske etterutdanningskurs og lignende.

3. Mange unge bruker mye av sin fritid i ungdomsarbeidet. Det er ulike måter å vise at ungdommenes innsats blir satt pris på. Det er viktig at dette blir verdsatt.

4. Komiteen tror det er inspirerende og nyttig, der det er mulig, at det blir lagt til rette for at unge ledere kan møtes fysisk på tvers av menigheter og barne- og ungdomsorganisasjoner. Dette kan gi mulighet for å dele erfaringer, få inspirasjon og kanskje et samarbeid. Særlig der det ikke er store ungdomsmiljø eller staber er dette fint å legge til rette for.

5. Komiteen er glad for samarbeidet som allerede finnes mellom barne- og ungdomsorganisasjonene og Den norske kirke. På UKM 2023 var det en sak om *Forholdet mellom Den norske kirke og de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene*¹⁴. Komiteen viser til vedtakene som ble gjort i denne saken, og fremmer derfor ikke nye vedtak om samarbeid mellom Den norske kirke og de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene.

6. Komiteen vil fremheve at det er viktig at menigheter og ungdomsorganisasjoner har et lavterskeltilbud etter konfirmasjonstiden. Dersom det ikke er et slikt tilbud, vil det ikke være naturlig for mange å være med videre i kirkens arbeid. Noen steder er det få unge, så der det er mulig er det fint at unge kan møtes på tvers av menigheter og barne- og ungdomsorganisasjoner. Det bør også være et tilbud for ungdomsledere, så de kan være med uten nødvendigvis å ha lederansvar.

7. Å være leder er også å trå feil eller å gjøre feil. Komiteen vil understreke at det er viktig å ha åpne og trygge rom for ledere. Det å gjøre feil bør også være et tema i oppfølgingen, og at det finnes en god kultur på hvordan dette blir fulgt opp. Ansvar bør være tilpasset opplæring og erfaringer. Evaluering må også være en del av lederopplæringen.

8. Komiteen understreker at **1. Tim 4.12** er sentralt for å gi frimodighet til ungdomsledere.

«La ingen forakte deg fordi du er ung, men vær et forbilde for de troende i ord og livsførsel, i kjærlighet, tro og renhet»

Ungdommens kirkemøte vedtak

UKM ønsker at

1. ressurser som finnes i ressursbanken.no, og som er aktuelle for ungdomsarbeidet, må bli tatt mer aktivt i bruk og også være oppdatert.
2. det utvikles og tas i bruk ressurser som kurs, pedagogiske etterutdanningskurs og lignende for å gi inspirasjon og kompetanse til de som har ansvar for unge i kirken.
3. ledere i kirkens ungdomsarbeid får mulighet til oppdatering og bakgrunnsinformasjon om hva som preger ungdomsfasen.
4. Skjerikirken.no tas mer aktivt i bruk som en oversikt over hva som skjer for unge i kirken.
5. sak 6 fra UKM 2023 *Forhold mellom Den norske kirke og de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene* blir fulgt opp når det gjelder hvordan oversikt over organisasjonenes tilbud kan være tilgjengelig.
6. kirkens arbeid med trygge rom blir en del av unge ledes forberedelse.
7. ledertreningen også må inneholde elementer som ruster unge til å sette grenser for seg selv og overfor andre.

¹⁴ [PROTOKOLL UNGDOMMENS KIRKEMØTE \(kirken.no\)](#)

8. samarbeidet mellom skolen og kirken styrkes. Det kan være avgjørende at skolen og kirken snakker sammen, for å bli oppmerksomme på felles trender og utfordringer i ungdomsmiljøet. Dette kan gjøre det lettere å finne gode strategier dersom krevende situasjoner oppstår.
9. ungdomsarbeidet og konfirmasjonstiden skal være noe annet enn å være på skolen. Der fokuset er mindre på prestasjon, men mer på å ha det fint, meningsfylt og trygt for alle å delta.
10. større stillinger for ansatte i barne- og ungdomsarbeidet blir prioritert.
11. det etter konfirmasjonstiden er et lavterskeltilbud for ungdom og ungdomsledere som bare ønsker et sted å være.
12. et ungdomsarbeid bør være oppbygd så det blir balanse mellom utfordringer og mestring som gjør det mulig å utvikle seg som ledere.
13. det i menighetenes beredskapsplaner finnes punkt som:
 - a. ivaretar unge ledere når de er på leir og andre aktiviteter
 - b. oppfølging av unge ledere både i for – og etterkant av deltakelse på leir og aktiviteter i menigheten.
14. det satses på samisk konfirmantleir og samisk representasjon i ungdomsdemokratiet, samt sikre en samisk ungdomsrådgiver.

Saksorientering

Bakgrunn

Om aldersgruppen

Ungdomstiden er verdifull. Det er en tid hvor en kan utvikle sine evner og talenter. Det er også en tid for økt ansvar for egne valg og handlinger, og til å kunne bidra i samfunnet. Myndighetsalderen gjenspeiler dette, og religiøs myndighetsalder er 15 år. Mange ønsker å finne en plass i et fellesskap og å speile seg selv i andre. Tilhørighet og anerkjennelse er viktige deler av en trygg identitet. Å være med i kirken gir muligheter til å lære mer om seg selv, Gud og verden. Kirken kan også bidra som et fast holdepunkt for ungdommer og et sted hvor de opplever å bli sett og tatt på alvor. Ungdommer tar gjerne med det som skjer i sin hverdag til kirken.

Aldersgruppen 13-19 år inngår i konfirmasjonstiden. Denne gruppen ungdom inngår i nær sagt alle menigheter. Ungdommene har ulike forutsetninger og bakgrunner, og de setter derfor ulikt preg på ungdomsmiljøet.

Konfirmasjonstiden strekker seg over åtte måneder og dette året preges gjerne av mange ulike fellesskap. Konfirmantene som gruppe kan oppleves både dynamiske og krevende. Det er mange unge ledere med i dette arbeidet. Derfor er det viktig at både opplæring i og innføring av oppgavene de er ansvarlige for, og oppfølgingen i etterkant, preges av kvalitet og gode rutiner.

Hvordan ivareta unge ledere?

Etter covidpandemien kan det se ut som flere ungdommer er mindre trent i sosial

adferd enn tidligere årskull har vært.¹⁵ Dette kan slå ut på ulike måter. Noen ganger kan det oppstå situasjoner og hendelser som kan være krevende. Da er det særlig viktig med oppfølging av de unge lederne. De som har hovedansvar for ungdomsarbeidet, bør ha en plan for hvordan unge ledere blir forberedt til ansvaret og oppgavene de skal ha. Det bør også være en plan for hvordan dette blir evaluert og tatt opp i etterkant av arrangement og leirer. Derfor bør god oppfølging være en del av beredskapsplanene i ungdomsarbeidet. Antall ledere bør stå i forhold til antall deltakere. Da blir det ikke for stort ansvar på den enkelte leder.

Lederne for ungdomsarbeidet i kirken må forholde seg til endringer som skjer i ungdomskulturen. Disse endrer seg raskt. Det kan være viktig å ha tett oppfølging og innføring for ledere om hva som rører seg i ungdomsmiljøene

Det er to grupper som er aktuelle å trekke fram når det gjelder ungdomstiden i Den norske kirke. Behovene er ulike i disse gruppene.

• 1: De som er ledere for ungdomsarbeidet

Hva er det behov for av støtte og kompetanse i aktuelle trender i ungdomstiden? Det å ha kunnskap- og gjerne noe faglig påfyll om, kan være til inspirasjon. Det kan gi mer slitestyrke og trygghet i jobben eller oppgavene som trengs i dette viktige arbeidet. Det er utarbeidet et e-læringskurs for ansatte og frivillige om å bygge fellesskap for barn og unge. [Bygge fellesskap for barn og unge - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#) I tillegg til e-læringskurs for ansatte om tema som kan være aktuelt i ungdomsarbeidet, er det også andre aktuelle ressurser og webinar. Et eksempel er; [Leirarbeid - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#)

Aktuelle spørsmål til UKM:

- *Hvordan kan de som er ledere, og de som har ansvar for konfirmantene, få støtte, gode verktøy og nyttige råd om ungdomstiden og ungdomsarbeidet?*
- *Hvilke prosesser settes i gang, når vi er sammen som gruppe?*

• 2: De som er deltakere i ungdomsarbeidet.

Ungdom har behov for å finne sin plass i et fellesskap og for å speile seg selv i andre. Tilhørighet og anerkjennelse er viktige deler av en trygg identitet. Ved å delta i aktiviteter i kirken, kan det bli et sted hvor de kan utfolde seg, bli sett og tatt på alvor. Ungdom trenger fysiske treffpunkter. Men tilstedeværelse og dialog på ulike digitale arenaer er også viktig for mange. Dette bør gjenspeiles i det tilbudet de kan få i kirken.

Ungdom som er med i ungdomsarbeidet har ulike forutsetninger. Dette gjelder både hva de kan om å være en del av kirkens fellesskap, kunnskap og innsikt i tro, og hvordan de kan være en del av et fellesskap som bærer hverandre. Å bygge identitet kan også være å få verktøy og kunnskap som bidrar til livsmestring.

På ulike steder, og i mange sammenhenger, blir det å være dannet omtalt som noe som mennesker gjør gjennom hele livet. I Store norske leksikon står dette om danning: *Dannelse eller danning er et begrep som beskriver formingen av*

¹⁵ [NTNU-forskning viser at ungdom opplever mer stress og dårlige vennskap under koronapandemien – NRK Trøndelag – Lokale nyheter. TV og radio](#)

menneskets personlighet, oppførsel og moral. Danningsbegrepet setter søkelys på individets evne og plikt til å forme seg selv, og skiller seg derfor fra sosialisering, oppdragelse, utdanning og andre pedagogiske begreper. ¹⁶

I skolens [2. Prinsipper for læring, utvikling og danning | udir.no](#) står blant annet dette om danning: *Danning skjer når elevene får kunnskap om og innsikt i natur og miljø, språk og historie, samfunn og arbeidsliv, kunst og kultur, og religion og livssyn. Danning skjer også gjennom opplevelser og praktiske utfordringer i undervisningen og skolehverdagen.*

Ungdomsarbeidet og konfirmasjonstiden i kirken er frivillig, og skal være noe annet enn å være på «skolen». Å prestere eller å bli testet på pensum er ikke en del av det kristne fellesskapet. De som har ansvar for det som skjer i kirkens arbeid, ønsker å gjøre det fint og meningsfylt for alle å delta.

Aktuelle spørsmål til UKM:

- *Hvordan kan de som er med i aktivitetene i kirken oppleve at de har ansvar for at det skal være fint for alle å være der?*
- *Hvordan kan de som er med i konfirmantopplegget være med å prege denne tiden på en god måte?*

Møteplasser for samarbeid

Ungdom har ulike arenaer, som ikke alltid har gode rutiner for samarbeid. Å bygge bro mellom de ulike møteplassene kan være en god strategi for å forstå utfordringer og trender i ungdomsmiljøet. Det kan også være en ekstra ressurs for ungdomsledere at dette skjer. Ikke minst dersom det er utfordringer i ungdomsmiljøet. Et godt verktøy for involvering og oppfølging kan være en måte å lette arbeidet til ansatte og frivillige i ungdomsarbeidet.

Samarbeid med familien

Det å spille på lag med familien er en ekstra ressurs i ungdomsarbeidet. Men det er ikke alltid aktiviteter i kirken innebærer kontakt med hjemmet. I konfirmasjonstiden er det egne møter for foresatte.

Familiestrukturer og kommunikasjon varierer fra familie til familie. Trenden ser ut til å være at det som skjer med de unge også involverer andre i familien. Dersom det er et krevende og utfordrende ungdomsmiljø, som også merkes på aktiviteter i kirken, er det nødvendig å finne en måte å ta dette opp med foresatte på.

Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner

Mange steder er ungdomsarbeidet i menigheten knyttet til eller er i samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner. Det er utarbeidet en plattform som sier noe om forholdet mellom barne- og ungdomsorganisasjonene og menighetene. [Kirkens unge - Ressursbanken, Den norske kirke.](#)

¹⁶ [dannelse – Store norske leksikon \(snl.no\)](#)

Barne- og ungdomsorganisasjonene gir tilbud om å være med på leirer, knytte kontakter på tvers av menigheter og har aktiviteter eller legger til rette for gode opplegg og tilbud for barn og ungdom gjennom hele året.

Samarbeid med skolen

Et samarbeid med skolen gir mulighet for å bygge relasjon og kontakt. Dette samarbeidet varierer fra sted til sted, men det er vanlig at skolen besøker kirken for å bli kjent med kirkebygget og dens historie og arkitektur, eller at kirkens ansatte besøker skole for å snakke om temaer som sorg eller etikk. Noen menigheter har for eksempel kor i SFO-tiden. Det er også fint å drøfte eller sette tema som angår ungdommers hverdag på dagsorden. Dette kan være et utgangspunkt for å sette ungdomstiden på sakskartet. Det kan også være aktuelt at skolen og kirken snakker sammen om trender i ungdomsmiljøet, og hva som er gode strategier dersom krevende situasjoner oppstår. Og noen ganger handler det om å finne løsninger på felles utfordringer. Hva som er mulig har store lokale variasjoner og tradisjoner.

Kirken et sted for fellesskap

Kirken er et sted å høre til. Det kan være fint å ha tilbud der de som kommer kan få anledning til å utvikle et språk for tro, undring og tvil. I fellesskap hvor dette er tema, er det viktig at kirkelig ansatte og frivillige medarbeidere har tid til å møte ungdommene med nysgjerrighet og humor, men også med noen svar som er forankret i kirkens trosgrunnlag og tradisjon. Det vil også være viktig med en rusfri arena og et prestasjonsfritt fellesskap med lavterskelprofil.

Konkrete tilbud

Noen steder er det egne tilbud for ungdom. Eksempel på noe av det som finnes er **13-20**¹⁷ som er en lavterskel for ungdom som ønsker samtale. **Ventil**¹⁸ er et gratis samtaletilbud i noen av de største byene i landet. Her møter unge prester og diakoner som har tid og har taushetsplikt. Tilbud for unge voksne er også noen steder utviklet. Et eksempel på et slikt tilbud er **St Jakob kirke** midt i Bergen¹⁹ og **U kirke** i Stavanger²⁰. I tillegg er det **studentprester** ved flere universitet og høyskoler²¹.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Vedtaket har ingen umiddelbare økonomiske eller administrative konsekvenser. Det vil være aktuelt for menigheter å arbeide med gode rutiner for unge ledere. Dette gjelder både ledertrening og i oppfølging/etterarbeid etter aktiviteter og leirer.

¹⁷ [1320 \(13-20.no\)](https://www.1320.no)

¹⁸ [Ventil - Samtaletilbud for deg mellom 18 og 30 år](https://www.ventil.no)

¹⁹ [St. Jakob Kirke – Ung kirke, midt i Bergen \(stjakob.no\)](https://www.stjakob.no)

²⁰ [Ukirke.no](https://www.ukirke.no)

²¹ [Studentprestene | Du kan snakke med oss](https://www.studentprestene.no)

UKM 06/24 Inkluderende fellesskap

Sammendrag av saksorienteringen

Ungdommens kirkemøte behandlet i 2022 saken «En universell utformet kirke» (UKM 7/22). Som en oppfølging av saken ønsker UKM 24 å behandle en sak som ser spesielt på inkluderende fellesskap for og med ungdommer med utviklingshemming i Den norske kirke. Utgangspunktet er retten til deltakelse, og kirkens ønske om å skape gode møteplasser og fellesskap. Hvis kirken skal være for alle, forutsetter det at kirken endrer seg. Og det forutsetter at en spør og hører på de som per dags dato ikke blir hørt.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har følgende merknader:

1. Kirken skal være for, av og med alle.
2. Kirken skal møte personen og ikke diagnosen. I kirken skal alle kunne være *hele mennesker*. Kirken skal være et sted der diagnoser ikke spiller noen rolle, men alle kan delta som de er med hele seg, uansett forutsetning og behov for tilrettelegging. Dette skiller kirken fra andre møteplasser i samfunnet.
3. Alle mennesker har behov for å bli sett, for relasjoner, respekt, tilhørighet og samhold. Dette gjelder selvsagt også mennesker med utviklingshemming. Alle trenger et godt fellesskap.
4. Komiteen erkjenner at vi sjeldent møter mennesker med utviklingshemming i våre fellesskap. Våre menigheter og kristne fellesskap er homogene og gjenspeiler ikke det menneskelige mangfoldet.
5. Komiteen vil fremheve det viktige prinsippet «Ingenting om oss uten oss!» som betyr at mennesker med funksjonsnedsettelse skal involveres i samtaler og saker som angår dem.
6. Komiteen er opptatt av at vi ikke havner i et «oss og dem». Derfor har mennesker med egne erfaringer (erfaringskonsulenter) deltatt på komitemøter og bidratt med innspill. UKM 24 har i forbindelse med denne saken gjennomført et rettighetsverksted i regi av Redd Barna.
7. Når det gjelder begrepsbruk så ønsker komiteen å minne om begrepsavklaringen i saksfremlegget.
8. Hvordan kan kirken og kirkelige fellesskap bli mer inkluderende? Dette spørsmålet har ikke et enkelt svar, men krever kontinuerlig utforskning,

kompetansebygging og prioritering. Men ikke minst krever det holdningsendringer og vilje.

9. Ingen skal kjenne på skam for å være annerledes, utrykke seg annerledes eller være redd for å gjøre feil. Alle skal ha plass i kirken.
10. Alle har behov for å delta. Komiteen ønsker derfor å fremheve betydningen av CRPD (FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne) som fremhever at funksjonshemming er en naturlig og positiv del av det menneskelige mangfold. Et viktig prinsipp i konvensjonen er deltakelse og inkludering. I tillegg tydeliggjør CRPD at det er samfunnet, og ikke den enkelte funksjonshemmede, som må endres. I kirken betyr det for eksempel at alle skal kunne delta som frivillige.
11. Kjennetegnet på en kristen kirke er at den består av et mangfold av forskjellige mennesker. Mangfold bør derfor være en selvfølge i alle kirkelige fellesskap.
12. Kirken må endre seg. Vi må kontinuerlig oppdage og fjerne de barrierene som hindrer deltakelse og bygge opp en kirke hvor alle med-lemmer har sin likeverdige plass.²² Barrierer i denne sammenheng kan være både fysiske, sosiale, økonomiske, sensoriske og mye mer. Eksempelvis finnes familier som gruer seg til å delta på en julegudstjeneste i frykt for at barnet får blikk eller oppfører seg «ikke passende».
13. Når det gjelder kompetansebygging ønsker komiteen å påpeke at det finnes god kompetanse i kirken om hvordan menigheter kan legge til rette for inkludering i praksis. Det er behov for å bruke denne kompetansen mer systematisk og dele erfaringene.
14. Når det gjelder ressursutvikling ønsker komiteen å peke på gode eksisterende ressurser fra kirken og fra kirkelige og ikke-kirkelige organisasjoner. Disse bør tas i bruk i mye større grad.
15. Komiteen skjønner at små grep kan bety veldig mye for å kommunisere at kirken mener alvor med ønsket om å være inkluderende. Det betyr mye å for eksempel ta i bruk alternative kommunikasjonsformer som tegn til tale, bruk av ulike sanser, ha tid til å bli kjent eller at et opplegg er godt beskrevet i en invitasjon.

²² Jfr. Torgauten, Tor Ivar. Også jeg hører med - Kirke for, av og med alle. 2024. Begrepet med-lemmer henviser også til Kristi kropp som en kropp med mange lemmer.

16. Komiteen ønsker å bemerke at vedtakene i saken ikke direkte medfører økonomiske konsekvenser. Men i menigheten eller barne- og ungdomsarbeidet er det ofte behov for økonomi for støttekontakter og andre tilretteleggingstiltak. Siden dette ofte er en utfordring bør det jobbes med holdningsendringer hos de som bevilger midler, som kommunen og fellesråd.

Ungdommens kirkemøte vedtak

UKM 24 ønsker:

1. å utfordre til refleksjon over begrepene fellesskap og inkludering, og at kirken fremmer inkluderende fellesskap og muligheter for likeverdig deltakelse for alle.
2. at møter og arrangement i kirkelig regi er universell utformet.
3. at det utvikles ressurser som bidrar til at menighetene kan jobbe bedre med inkluderende fellesskap. Dette er spesielt viktig i forbindelse med ressursutvikling i ny plan for kirkelig undervisning og læring.
4. at kontinuerlig kompetansebygging om inkluderende fellesskap blir prioritert.
5. at det initieres rettighetsverksteder for ungdommer med utviklingshemming i kirken.
6. at det satses på kompetansebygging og initieres holdningsskapende arbeid blant dem som bevilger midler.
7. at inkluderende fellesskap må være et kontinuerlig utviklende tema i Den norske kirke.

UKM 24 mener: La oss alle bli inkluderingsagenter!

Saksorientering

Bakgrunn

Alle har de samme rettigheter

Mennesker med funksjonsnedsettelse har akkurat de samme rettighetene som alle andre. Dette er slått fast i FNs konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Det gjelder selvsagt også for mennesker med utviklingshemming. Men rettighetene til utviklingshemmede brytes på mange områder. For eksempel kan utviklingshemmede ofte ikke bestemme selv hvor de vil bo og elever med utviklingshemming får dårligere undervisning enn andre elever. Utviklingshemmede diskrimineres rett og slett på en rekke samfunnsområder.

CRPD (FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne)

CRPD er en konvensjon som understreker at menneskerettigheter gjelder for alle (som barnekonvensjonen eller kvinnekonvensjonen). CRPD fremhever at funksjonshemming er en naturlig og positiv del av det menneskelige mangfold. Et viktig prinsipp i konvensjonen er deltakelse og inkludering. I tillegg tydeliggjør CRPD at det er samfunnet, og ikke den enkelte funksjonshemmede, som må endres. (Skarstad, K. (2019). *Funksjonshemmedes menneskerettigheter*. Universitetsforlaget.)

Vi har også en stemme!

Alle barn og unge har rett til å uttrykke sine meninger og å påvirke det som angår dem (FNs barnekonvensjon, artikkel 12). Men barn og unge med utviklingshemming har i mye mindre grad enn andre muligheter til å påvirke sine liv.

Derfor har Stiftelsen SOR og Redd Barna gjennomført rettighetsverksteder der ungdommer med utviklingshemming har medvirket med sine erfaringer og meninger. Prosjektet *Vi har også en stemme* skulle bidra til å løfte deres stemmer og å sette søkelys på deres rett til å bli hørt.

Det som har kommet frem under verkstedene er at ungdommer med utviklingshemming har de samme behovene, drømmer og ønsker som andre ungdommer i Norge. De er altså ikke «spesielle», som en gjerne sier om utviklingshemmede. Men deres *erfaringer* skiller seg ofte fra andre. Ungdommer med utviklingshemming forteller om at de blir møtt med fordommer om hva de kan og ikke kan. De blir møtt med holdninger som sier at de ikke kan forstå eller ikke kan

medvirke. De forteller om å ikke bli tatt på alvor og om at de blir mobbet. I tillegg kan de ofte ikke delta på lik linje med andre i skolen og fritiden på grunn av manglende universell utforming eller manglende individuell tilrettelegging. På skolen er elever med utviklingshemming ofte lite inkludert, fordi de får egne undervisningstilbud og har lite kontakt med de andre elevene.

Begrepsbruk

Språk endrer seg kontinuerlig, og dette gjelder også for begreper knyttet til funksjonsnedsettelse. Begrepene er omdiskuterte, og det finnes ikke tydelige svar på hvilke begrep som bør brukes.

Her kan du lese hva noen interesseorganisasjoner mener om begrepene og også hva disse innebærer:

[Unge funksjonshemmede om funksjonshemming og funksjonsnedsettelse](#)
[NFU Norge \(Norsk forbund for utviklingshemmede\) om utviklingshemming](#)

Hva er inkludering?

Inkludering betyr å kunne leve og delta i samfunn på lik linje med andre. Det betyr for eksempel å kunne leke på lekeplasser, gå på skole, få en arbeidsplass, gå på kino, delta som frivillig, engasjere seg og å si sin mening. Det handler derfor om likestilling og like rettigheter. Det er samfunnets ansvar å sørge for at et mangfold av mennesker kan delta.²

Det motsatte av inkludering er *segregering*. Segregering på grunn av nedsatt funksjonsevne betyr at man sorterer og plasserer mennesker i ulike isolerte grupper basert på funksjonsevne. Vårt samfunn er organisert på en slik måte at utviklingshemmede ofte får egne opplegg, istedenfor å kunne bli med på alt og å ha en naturlig plass i fellesskapet. Inkludering betyr derfor at samfunnet må endre seg.

La oss alle bli inkluderingsagenter!

Inkluderingsagenter³

- lytter til erfaringer til mennesker med utviklingshemming
- reflekterer over hva inkludering og fellesskap betyr i praksis
- kjemper for inkluderende fellesskap og en kirke der alle kan delta på lik linje med andre

Hvordan jobber Den norske kirke med dette?

Menighetenes arbeid for og med mennesker med utviklingshemming omfatter varierte tilbud som tilrettelagte fellesskap, gudstjenester, konfirmantundervisning og reiser. Disse fellesskapene har lang tradisjon i Den norske kirke, og etter pandemien har antall deltakere i slike tilrettelagte fellesskap økt og flere nye fellesskap har startet. Mange steder kaller man dette arbeidet for kirkens HEL-arbeid, som skal si noe om at kirken ikke er HEL, hvis ikke alle kan delta. Tilrettelagte fellesskap er for mange mennesker viktige sosiale arenaer og bidrar til livskvalitet og relasjonsbygging. Tilrettelagt konfirmantundervisning og noen ganger egne konfirmasjonsgudstjenester gjør det mulig å være konfirmant for unge som f.eks. ikke klarer å være i store grupper eller av andre årsaker ikke kan delta i det ordinære konfirmantopplegget.

Samtidig kjenner mange ansatte og frivillige, som er engasjerte i tilrettelagte fellesskap, en uro over manglende tilhørighet til resten av menigheten. Her er Den norske kirke utfordret til å reflektere over egen praksis.

Cato Brundvand Ellingsen (2015) skriver om dette:

Det er ingen motsetning mellom segregerte arenaer og det å ha troen på et inkluderende samfunn som et gode for den enkelte. Skal enkeltmenneskets selvbestemmelse være reell, må den enkelte også ha mulighet til å fatte valg. Ofte vil denne valgfriheten være sterk begrenset. [...] Vi andre, hvem nå det er, har stort sett en lang rekke fritidstilbud å velge mellom. Segregerte tilbud må aldri bli en selvfølge.

I den norske kirke er mennesker med funksjonsnedsettelse underrepresentert, og dette gjelder også for ungdomsdemokratiet. Ungdommens kirkemøte (2022) og Kirkemøtet (2023) har derfor fattet tydelige vedtak om at Den norske kirke skal være en kirke for alle og at en skal jobbe systematisk med likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet. Det handler blant annet om å styrke deltakelse og representasjon av funksjonshemmede, styrke kompetanse, fjerne fysiske og ikke fysiske barrierer og å sørge for at kirken er en arbeidsplass som fremmer likestilling, inkludering og mangfold. Det er også tydelig uttalt at kirkens videre arbeid med dette må inkludere mennesker med utviklingshemming.

Den norske kirke ønsker å gi tilhørighet og å skape gode møteplasser og fellesskap (visjon 2022 – 2029). Det forutsetter at kirken endrer seg. Og det forutsetter at en spør og hører på de som per dags dato ikke blir hørt.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Saken følges opp innenfor eksisterende budsjetter og bemanning.

UKM 07/24 - Religiøs ekstremisme

Sammendrag av saksorienteringen

UKM 2023 og Den norske kirkes ungdomsutvalg ønsker å legge frem saken Religiøs ekstremisme for UKM 2024. Bakgrunnen for dette er at saken var oppe som forslag til fokussak for UKM 2024. Spørsmålene fra den saken er utgangspunkt her:

- Hvilken rolle kan kirken ha i møte med religiøs ekstremisme?
- Hvordan møte religiøs uenighet?

I denne saken gis det en beskrivelse av ekstremisme og religiøs ekstremisme. Det gis en sammenfatning av Ekstremismekommisjonens arbeid og et forslag på svar til hvorfor mennesker blir radikaliserede. Til slutt undersøkes det hvordan Den norske kirke kan forholde seg til, og møte, religiøs ekstremisme.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har følgende merknader:

1. Komiteen jobbet mye med ekstremismebegrepet, ref. vedtakspunkt 3 og 7. Er ekstremisme kun hvis personer med ytterliggående handlinger og holdninger aksepterer vold som middel, er det holdninger og handlinger som bryter med menneskerettigheter og demokrati eller er det begge deler? Komiteen ser at det her kan være ulike meninger. Vi oppfordrer derfor kirken, på alle nivå, til å ha åpne samtaler om begrepet slik at det kan bli lettere å jobbe mot ekstremisme.
2. Komiteen ønsker å utdype vedtakspunkt 8 med noen innspill. Høyreekstremisme er på fremmarsj i store deler av verden. I denne ideologien brukes og misbrukes kristne verdier og bibelsitater for å legitimere holdninger og voldelige handlinger. Den norske kirke bør jobbe med å tydeliggjøre hva den anser som kristne verdier og konspirasjonsteorier som spiller på dette. Kirkerådet bør arbeide med digitale ressurser som svarer på disse strømmingene. Komiteen utfordrer våre kirkelige ledere på å være en tydelig stemme i møte med høyreekstremisme.
3. Saksdokumentet viser til ulike definisjoner av religiøs ekstremisme. En av definisjonene sier at «*Religiøs ekstremisme også kan defineres som å sette religion foran alt annet i livet, og følge religionens krav strengt. Det kan føre til at religionen utøves på en slik måte at det bryter med andre friheter og demokrati*». I Den norske kirke rommer vi ulike teologiske syn. Komiteen oppmuntrer til å avstå fra å kalle hverandre ekstremister på grunn av ulike teologiske syn, men å være lyttende til hva den enkelte legger i sin forståelse og gi rom for ulike opplevelse av hva som begrenser eller skaper frihet for den enkelte. Vi ønsker at det skal legges til rette for å snakke sammen med respekt og ydmykhet i vanskelige samtaler. Komiteen henviser til UKM 04/23 Kirkelig mangfold i et kirkelig uenighetsfellesskap og 04/20 Debattklima- hvordan snakker vi om og til hverandre. Hvilket utgangspunkt vi har for samtalen

kan være avgjørende, som en i komiteen sa: «*Er jeg her for å høres andres meninger eller for å forsvare min?*»

4. Komiteen ønsker å utdype vedtaks punkt 6 med noen innspill. Unge trenger åpne rom og forum for diskusjon, samtale og dialog. Dette kan bl.a. gjøres ved å legge til rette for diskusjonskvelder med varierte temaer der ulike stemmer kan komme frem. Målet bør ikke være å bli enige, men å kunne synliggjøre ulike perspektiv. Her er det viktig at deltakerne kan bli hørt og sett. Komiteen tenker at det å skape rom for ulike perspektiver kan bidra til at vi kan forstå hverandre bedre og hindre utenforskap. Komiteen tenker at ungdomsarbeidet trenger trygge, modige og ansvarlige rom for samtaler om uenighet.

5. Flere organisasjoner har metoder, opplegg og digitale ressurser som kan brukes inn i temakvelder, som for eksempel opplegget «Grill en kristen» fra Laget ([Grill en kristen - skole - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#)) eller ressursmateriellet «Sier Vi» fra Kirkelig Dialogsenter Oslo ([Siervi](#)). Ellers kan man nevne organisasjoner som jobber med dialog eller har kompetanse på dialogisk samtaleform som Dialogpilotene, Dialogsentrene og Stopp hatprat.

6. Komiteen ønsker å utdype vedtaks punkt 5 med noen innspill. Komiteen tenker at en av kirkens styrker er åpne inkluderende felleskap der man ikke trenger ord eller å prestere. Komiteen tenker derfor at det er viktig med felleskap som er annerledes enn dialog- og debattkvelder, men gjerne at man kan delta på begge deler for å vise at våre felleskap rommer både meningsbryting og stillhet. Komiteen tenker det er viktig at man har mulighet til å være uenig i en diskusjon og samtidig være del av et felleskap der man ikke trenger å prestere. Sitat fra samtale i komite: «*De viktigste samtalene er kanskje de man har uten at de er i rammen av en aktivitet*».

7. Komiteen vil utdype følgende til vedtaks punkt 6: Styrking av demokratiet i kirke og ungdomsorganisasjoner er viktig for å sikre opplevelsen av medbestemmelse. Hvis man ikke opplever at man har påvirkningskraft ved beslutninger kan det bidra til mistillit til demokratiske prosesser som igjen kan skape utenforskap.

8. Den norske kirke er fortsatt en majoritetskirke, med det kommer det makt. Som en viktig samfunnsinstitusjon tenker vi derfor at Den norske kirke bør jobbe aktivt med å ha fokus på strømninger som misbruker kristendommen til å underordne menneskers verdi.

9. Konspirasjonsteorier kan bidra til å skape ekstremisme. Konspirasjonsteori er en forklaringsmodell som går ut på at ting som går galt i verden skyldes mektige grupper som i hemmelighet sammensverger seg for å fremme en skjult agenda.²³ Det er viktig at man i kirkens lokale arbeid, for alle aldersgrupper, bidrar til økt forståelse og kunnskap om konspirasjonsteorier og hvordan man kan møte dem. UKM ønsker at kirken samarbeider med skoler, utdanningsinstitusjoner, barne- og

²³ [konspirasjonsteori – Store norske leksikon \(snl.no\)](#)

ungdomsorganisasjoner og andre religiøse organisasjoner for å fremme toleranse og respekt for mangfold, for å styrke ungdoms motstandskraft mot ekstremistiske påvirkninger.

10. Hvordan skal ansatte og frivillige forholde seg når det kommer ekstreme utsagn? Komiteen ser at dette handler mye om rolle og situasjon. Komiteen ønsker å løfte frem at i møte med en du opplever uttaler seg ekstremt bør du først forsøke å få personen til å utdype sine meninger før du sier deg uenig. På den måten unngår man at noen føler seg dumme og at de trekker seg tilbake til et ekkokammer. Samtidig vil komiteen understreke viktigheten av å fremme en tydelig motstemme i møte med ekstreme utsagn. Selv om man er uenig, bør man løfte frem at man er velkommen.

11. I kirke og samfunnsdebatter brukes ord som å være politisk korrekt og å ha upopulære meninger. Hvis den som roper høyest er den som definere hva som er riktige og gale meninger kan vi lett gå glipp av nyanser. Vi trenger meningsbryting istedenfor stigmatisering. Gjennom meningsbrytinger kan man få økt forståelse og det kan skje endringer.

12. Komiteen ønsker å utdype følgende under vedtaks punkt 2: I arbeidet med beredskapsplaner bør det legges til rette for temakvelder med besøk av politiet om forebygging av ekstremisme og radikalisering.

13. Komiteen ser det som svært viktig at man internt i kirken har fokus på den økte muslimfiendtligheten og antisemittismen og hvordan dette kan forebygges. Her ser vi det som avgjørende at de sentrale og lokale dialogene på tvers av tro og livssyn løftes opp. Videre bør alt arbeid med hvordan kirken forholder seg til minoriteter løftes frem som viktig i arbeidet mot ekstremisme.

14. Ungdomsdemokratiet er en viktig demokrati læringsarena. Her får man trening i debatt og diskusjon og konstruktiv meningsutveksling. Komiteen løfter frem viktigheten av dette. Like sentralt er det å skape arenaer for dialog der målet ikke er å vinne eller overbevise noen, men å lytte for å få forståelse for hverandres perspektiver i et gjensidig møte. Begge deler er viktig for å sikre demokratiet (ref vedtaks punkt 5 og 6).

15. Komiteen ønsker å utdype følgende under vedtaks punkt 2. Regjeringen har laget en plattform med råd ved bekymring av radikalisering: [Hva gjør du hvis du er bekymret? - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/bekymret?_ga=2.147111411.111111111.111111111-111111111-111111111).

Ungdommens kirkemøte vedtak

UKM 2024 ønsker at:

1. det jobbes for å styrke kompetanse på demokrati, menneskerettigheter og tegn på radikalisering for kirkelig ansatte og i ungdomsarbeid. Dette kan gjøres gjennom utvikling av kurs og undervisningsmaterieell i samarbeid med Samarbeidsrådet for

tro- og livssynsamfunn (STL), andre dialogaktører og minnes- og menneskerettssentre nasjonalt og regionalt.

2. det arbeides for at kirkens beredskapsplaner inneholder råd om hvordan gå frem ved bekymring for radikaliserings.
3. kirken har økt fokus på religiøs ekstremisme og høyreekstremismens bruk av kristendom gjennom nasjonale og regionale fagsamlinger for ansatte og frivillige.
4. kirkens ansatte, folkevalgte og frivillige får tilbud om kurs i kildekritikk, nettvett og religion på sosiale medier.
5. kirken styrker sitt lokale diakonale arbeid for å forebygge utenforskap.
6. det blir et økt fokus på medbestemmelse for ungdom gjennom deltakelse i kirkedemokratiet og i alt barne- og ungdomsarbeid.
7. det legges til rette for åpne samtaler om ekstremismebegrepet på alle nivå i kirken, for å gjøre det lettere å jobbe mot ekstremisme.
8. våre kirkelige ledere er en tydelig stemme i møte med ekstremisme lokalt, nasjonalt og internasjonalt.
9. kirken samarbeider med skoler, utdanningsinstitusjoner, barne- og ungdomsorganisasjoner og andre religiøse organisasjoner for å fremme toleranse og respekt for mangfold, for å styrke ungdoms motstandskraft mot ekstremistiske påvirkninger.

Saksorientering

Bakgrunn

Hva er ekstremisme?

Den tradisjonelle forståelsen av ekstremisme er ytterliggående forstillinger eller handlinger der det anses som akseptabelt å bruke vold som middel for å tvinge frem samfunnsendringer- politisk, religiøst eller ideologisk. Man kan også si at ekstremisme kan sees på som en samlebetegnelse for holdninger, handlinger og ideologier og politiske ståsteder som bryter med det som anses som normer/normalt eller som anses som felles kjøreregler i samfunnet. Men hva som er normalt vil variere fra land til land, kultur og kontekst og hvilken tid man er i.

For at noe skal beskrives som ekstremt må det stå i motsetning til noe som ikke ansees som ekstremt. Vi kan derfor si at for å kunne definere noe som ekstremt, må vi

først definere det som anses som ikke ekstremt. Hva er vanlig og normalt her og nå i vår tid?

Tidligere i år leverte Ekstremismekommisjon sin rapport om funn knyttet til kunnskap om ekstremisme i Norge. Som en del av rapporten ble det laget en tegneserie for ungdom og unge voksne av tegneserieskaper Jenny Jordal: *Ekstremisme. Hva er det? Hvorfor skjer det? Hva kan vi gjøre?* Tegneserien ligger vedlagt i saksfremlegget og skal leses i sammenheng med denne saken.

Religiøs ekstremisme

Religiøs ekstremisme forstås som å bruke religion, religiøs retorikk eller religiøse tekster til å begrunne eller legitimere ekstreme holdninger og handlinger. I 2011 kom Islamsk råd Norge og Mellomkirkelig råd med en fellesuttalelse om religiøs ekstremisme: [2011_fellesuttalelse+ekstremisme.pdf \(kirkeligdialogsender.no\)](#). Religiøs ekstremisme kan også defineres som å sette religion foran alt annet i livet, og å følge religionens krav strengt. Det kan føre til at religionen utøves på en slik måte at det bryter med andre friheter og demokrati.

Sentrale verdier i kristendommen er nestekjærlighet, menneskeverd og rettferd. Som skapt og elsket av Gud er vi også gitt fri vilje. Hva hvis denne viljen brukes til å krenke andre? Vi vet at bibeltekster og begrepet «kristne verdier» blir misbrukt til å dehumanisere og utestenge. Hva gjør vi når noen mener å gjøre noe på vegne av Gud eller faller utenfor fordi de oppleves å ha ekstreme meninger?

Hvordan møter vi alle med nestekjærlighet selv når vi opplever at meningene bryter med den grunnleggende forståelsen om menneskets absolutte verdi som skapt og elsket av Gud? Hva er kristne verdier? Har vi som kirke en felles forståelse av det?

Hvorfor blir noen ekstreme eller radikalisert?

Det finnes ikke en enkel forklaring på dette. De fleste som arbeider med eller forsker på ekstremisme/radikalisering observerer noen felles tendenser/motivasjoner til hvorfor noen mennesker kommer i ekstreme miljøer.

Her er noen punkter hentet fra FN. [Ekstremisme og terrorisme \(fn.no\)](#)

1. Opplevelse av utenforskap. De søker etter fellesskap, tilhørighet, og mening, for eksempel på digitale plattformer og nettforum
2. Opplevelse av urettferdighet og engasjement for andres lidelse
3. Frustrasjon over livssituasjon eller fortid. De har ofte selv erfaring med vold eller diskriminering
4. Søker etter spenning eller mening i livet

Det er en økende tendens, økende skepsis og synkende tillit til styrende myndigheter rundt om i verden. Tiltro til «mainstream» media synker, og mange finner sine «egne» sannheter i fellesskap på nett. Det er mange antidemokratiske krefter og

stadige endringer i lovverk som hindrer frie ytringer og deltakelse i samfunnet, også i den vestlige verden. Det sies at en rettesnor for å ikke bli ekstrem er å ha tillit til demokratiet og at det er viktig at man opplever sin deltakelse i samfunnet som meningsfull. Det er derfor svært bekymringsfullt at troen på, og kunnskap om demokrati synker også i Norge. Dette kan vi se i den internasjonale undersøkelsen ICCS²⁴, Her viser de til at norske elever snakker mer om politikk, samfunnsspørsmål og hva som skjer i andre land enn før, men de har mindre kunnskap om demokrati og medborgerskap enn tidligere. Hva gjør det med grobunn for ekstremisme? Hvordan sikrer vi reel medvirkning for ungdom i lokalkirken?

Ekstremismekommisjonens rapport- kunnskap om og arbeid med forebygging mot ekstremisme

Ekstremismekommisjonen ble nedsatt i juni 2022, og leverte sin rapport²⁵, 1.mars 2024. Hele rapporten finnes her: [Ekstremismekommisjonen](#). Kommisjonen har analysert kunnskap om ekstremisme og har kommet med anbefalinger for forebygging av ekstremisme og radikaliserings.

Ekstremismekommisjonen viser til en stram og en bred definisjon av ekstremisme:

Stram: Ekstremisme er aksept av og bruk av vold for å nå politiske, ideologiske (religiøse) mål.

Bred: Ekstremisme er holdninger og handlinger som avviser demokrati og menneskerettigheter.

Ekstremismekommisjonen har jobbet ut fra en bred tilnærming til ekstremisme, som gjør at de ikke bare har fokus på det som kan føre til vold, men også holdninger og handlinger som kan undergrave demokratiet og menneskerettighetene.

Ekstremismekommisjonen deler sine anbefalinger inn i fire hovedpunkter:

- Bedre organisering og mer forpliktende samarbeid mellom alle aktører i samfunnet
- Kunnskaps- og kompetanseløft i det forebyggende arbeidet
- Bedre ivaretagelse av og medvirkningsmuligheter for utsatte grupper
- Styrke oppslutning om demokrati og menneskerettigheter

I disse anbefalingene er det flere underpunkter. Her trekkes det frem det som ansees som viktig for Ungdommens kirkemøte å se på, og som det er viktig at Den norske kirke følger opp:

- Kommisjonen løfter fram sivilsamfunnet, inkludert tros- og livssynssamfunn, som viktige samarbeidsaktører i det forebyggende arbeidet mot radikaliserings

²⁴ [ICCS – Forskning – Institutt for lærerutdanning - NTNU](#)

²⁵ *NOU2024:03: Felles innsats mot ekstremisme: Bedre vilkår for det forebyggende arbeidet.*

og ekstremisme. Som en lokal, regional og nasjonal kirke, har Den norske kirke mulighet til og bør utfordres til å bidra i forebyggende arbeid gjennom sitt arbeids med bl.a. inkluderende felleskap.

- Øke kompetansen på feltet, styrking og bruk av eksisterende kompetanse gjennom forskning, minnesteder, sentre og andre aktører på feltet. Det foreslås å etablere et studieemne på feltet for å styrke skoleansattes kompetanse. Kan dette arbeidet også bidra til styrking av kompetanse for kirkelige ansatte som jobber med barn og unge i kirken?
- Kommisjonen viser til at det trengs styrking av kompetanse om radikaliserings via sosiale medier og nettforum. Hvordan kan kritisk tenking sikres i en digital hverdag med KI? Kan kirken bli bedre på dette?
- Det foreslås at det etableres regionale samarbeidsforum for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme. Kan bispedømmer og fellesråd være en del av et slik samarbeidsforum?

Den norske kirkes møte med ekstremisme

Norge har opplevd to terrorangrep som har brukt kristne verdier og symboler som begrunnelse for sine angrep i kampen mot «den andre». Forskere på ekstremismefeltet sier at det å slå hardt ned på ytringer, og si «det kan du ikke si» eller «dette tåler vi ikke hos oss», mest sannsynlig vil bidra til å bekrefte personen som ytret dette sin holdning om at «ingen forstår meg» eller ingen «forstår den sannheten jeg har funnet». Har vi rom i kirken til å luften tanker og teste meninger uten å bli arrestert? Har vi tid til samtaler med åpne spørsmål der man ikke nødvendigvis må være helt ferdig tenkt?

Den norske kirke er en folkekirke som er det største trossamfunnet i Norge. Det gir Den norske kirke et ekstra ansvar for å jobbe forbyggende, ikke minst med det som kan bidra til ekstremisme i Norge med kristent fortegn. Hvordan tar kirken ansvar for hat og holdninger som ekskluderer andre fra felleskapet? Hva gjør Den norske kirke for å forbygge religiøs ekstremisme? Og hva kan kirken gjøre?

UKM har tidligere behandlet to saker som kan sees i sammenheng med denne, det er *UKM 8/18 Frykt ikke? Kirkens møte med fremmedfrykt* og *UKM 04/20 Debattklima - hvordan snakker vi om og til hverandre*. Det finnes allerede mange ressurser og kompetansesteder som arbeid mot fordommer, utenforskap og ekstremisme. Disse bør bli kjent i Den norske kirke slik at det kan bli en naturlig del av del av barne- og ungdomsarbeidet.

Det viktigste arbeidet i Den norske kirke skjer i menighetene. Det gjøres mye bra arbeid lokalt hvor åpne og inkluderende felleskap står i fokus og medbestemmelse er viktig i alle ledd. Ungdomsdemokratiet i kirken bidrar også til medbestemmelse.

Likevel er det viktig å spørre seg hvilke holdninger og verdier vi finner i våre felleskap og i vårt ungdomsarbeid. Hva vil det si å være en kirke med rom for alle og som skal være et inkluderende felleskap?

Økonomiske/administrative konsekvenser

Saken følges opp innenfor eksisterende budsjetter og bemanning.

UKM 08/24 Valg av fokussak 2025

Sammendrag

Den norske kirkes ungdomsutvalg skal ifølge vedtak UKM 06/10 legge frem forslag til en fokussak som Ungdommens kirkemøte velger, og som arbeides med mellom Ungdommens kirkemøte 2024 og 2025.

Fokussaken skal være et tema som Den norske kirkes ungdomsutvalg forbereder, og alle ungdomsting, ungdomsråd og organisasjoner skal arbeide med dette i året frem til Ungdommens kirkemøte 2025.

Den norske kirkes ungdomsutvalg har forberedt tre saker som kan stemmes over på Ungdommens kirkemøte 2024, og det er opp til Ungdommens kirkemøte å velge en av de tre følgende sakene.

Ungdommens kirkemøte vedtak

Ungdommens kirkemøte har vedtatt følgende fokussak for Ungdommens kirkemøte 2025:

What would Jesus do?

Jesus sier: "Følg meg." Men hva betyr det egentlig i dag, 2000 år senere? Å følge Jesus, som en "læresvein," er ifølge bibelen en av de største oppfordringene vi mennesker får. Men tar vi denne utfordringen på alvor i dag? Hvordan blir vi mer lik Jesus, og hvordan ser det ut i praksis? Kirken har i flere århundrer vært etterfølgere av Jesus. Men lærer vi fortsatt ungdommen å følge ham? I en tid hvor mange unge sliter med fremtidsangst, selvrealisering og mental helse, kan etterfølgelse av Jesus gi dem håp og retning?

Saksorientering

Bakgrunn

Saker til Ungdommens kirkemøte sendes fra Den norske kirkes ungdomsutvalg.

Det at Den norske kirkes ungdomsutvalg legger frem forslag til Fokussak er grunnlagt i UKM-sak 06/10:

Kartlegginga syner at det kan vere vanskeleg å organisere UT i bispedøma slik at dette står i ein naturleg samanheng med UKM, og at ei viss samkøyring av saker hadde vore ønskjeleg. UKM vil derfor be Ufung om å prøve følgjande modell for og gje UT høve til å handsame sakene før dei sender sine delegater til UKM: På det aktuelle UKM lanserast eit tema som blir sak på det påfølgjande årets UKM. Denne saka tar UR attende til UT som får frie tyglar med tanke på korleis dei handsamar

temaet. Handsaminga og vedtaket-/a blir sendt til Ufung før ferdigstilling av sakspapira til UKM. Viss mogleg ønskjer UKM at dette blir ein sak som skal på kyrkjemøtet. UKM bed Ufung leggje til rette for at val av tema blir ein prosess der det regionale leddet involverast og har medraderett.

Derfor legger Den norske kirkes ungdomsutvalg i denne saken frem tre forslag til Ungdommens kirkemøte for å velge en fokussak som ungdomsråd, ungdomsting og organisasjoner skal arbeidet med frem mot Ungdommens kirkemøte 2025.

Fokussaken jobbes med jevnt gjennom hele året i Den norske kirkes ungdomsutvalg, ungdomsråd og ungdomsting. Organisasjonene som blir invitert til Ungdommens kirkemøte blir også bedt om å komme med innspill til behandlingen.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Saken forberedes av Den norske kirke ungdomsutvalg i samarbeid med eksterne bidragsytere og sekretariat i Kirkerådet.

Delegater og observatører Ungdommens kirkemøte 2024

Knut Skjerdal	Agder og Telemark	Delegat
Tone Susanne Kvasjord	Agder og Telemark	Delegat
Jannike Buschmann Johannessen	Bjergvin	Delegat
Johannes Godø Botnen	Bjergvin	Delegat
Live Bakke Nydal	Bjergvin bispedømmeråd	Delegat
Aurora Strand Botnermyr	Borg	Delegat
Ethan Matheo Vatvedt	Borg	Delegat
Amanda Anvar	Den norske kirkes ungdomsutvalg	Delegat
Christian Heidissønn Klaussen	Den norske kirkes ungdomsutvalg	Delegat
Elise Skjærven Aas	Den norske kirkes ungdomsutvalg	Delegat
Malin Hegenscheidt	Den norske kirkes ungdomsutvalg	Delegat
Rasmus Elias Myklebust	Den norske kirkes ungdomsutvalg	Delegat
Thomas Raadin Iversen	Den norske kirkes ungdomsutvalg	Delegat
Vanja Hole Joramo	Den norske kirkes ungdomsutvalg	Delegat
Sina Holø Husom	Hamar	Delegat
Marte Garnås Syljeset	HEKTA - Trosopplæring for ungdom	Delegat
Scott Rokker Sanden	HEKTA - Trosopplæring for ungdom	Delegat
Øystein Wirak	KFUK-KFUM	Delegat
Alva Pernille Libjå Dahl	KFUK-KFUM speidere	Delegat
Kristoffer Gaut	KFUK-KFUM speidere	Observatør
Kristine Helgheim Rauan	LAGET NKSS	Delegat
Elise Heggseth	LAGET NKSS	Observatør

Eirin Hammerbekk Haug	Møre	Delegat
Luna Uniq	Møre	Delegat
Espen Aukan Pedersen	Nidaros	Delegat
Liv Marie Rødde Paulsen	Nidaros	Delegat
Helge Bjørgaas Helle	NMSU	Delegat
Amalie Nordgård Thomassen	Nord-Hålogaland	Delegat
Kristina Rimstad	Nord-Hålogaland	Delegat
Viktor Mathias Tandberg	Nord-Hålogaland	Delegat
Oscar Edon Østern	Oslo	Delegat
Sondre Almerud Øy	Oslo	Delegat
Anna Riksaasen	Oslo Bispedømmeråd	Delegat
Maren Dyngeland	Stavanger	Delegat
Sondre Søndervik	Stavanger	Delegat
Emma Edvinsen	Sør- Hålogaland	Delegat
Sigurd Jakobsen	Sør- Hålogaland	Delegat
Bleona Johannessen	Tunsberg	Delegat
Frida Adeleide Hestnes	Tunsberg	Delegat
Sebastian Kaltoft Hansen	Tunsberg bispedømmeråd	Delegat
Selma Holmquist	Ung Kirkesang	Delegat
Mathea Axelsen Lie	Ung Kirkesang	Observatør
Elle Vesterfjell	Ungdomsdelegat kirkemøte 2024	Delegat
Asta Eline Aker	Valgkomite	Observatør
Christoffer Fosshaug	Valgkomité	Observatør

Sekretariat Ungdommens kirkemøte 2024

Steffen Eikenæs	Agder og Telemark	Stab
Malene Mortensen	Bjergvin	Stab
Torfinn Wang	Bjergvin	Stab
Åslaug Sødal Gabestad	Borg	Stab
Tonje Kristoffersen	Kirkelig dialogcenter	Stab
Caroline Vesterberg	Kirkerådet	Stab
Karen Elise Aschim-Teigum	Kirkerådet	Stab
Kristin Frydenlund	Kirkerådet	Stab
Mari Solheim	Kirkerådet	Stab
Morten Huuse Fjoren	Kirkerådet	Stab
Silke Pahlke	Kirkerådet	Stab
Anne Lill Sarabakken	Kirkerådet avd Samisk kirkeråd	Stab
Bente Wangensteen	Møre bispedømme	Stab
Knut Nordeide	Nidaros	Stab
Silje Johnsen	Nord-Hålogaland	Stab
Anne Grethe Sivertsen	Sør-Hålogaland	Stab